

STAD MECHELEN
Gemeenteraad – Uittreksel uit de notulen
Vergadering van 25 maart 2014

Aanwezig: Christiaan Backx, voorzitter
Bart Somers, burgemeester
Marc Hendrickx, Walter Schroons, Greet Geypen, Bart De Nijn, Marina De Bie, Katleen Den Roover, Frank Nobels, Wim Jorissen, Koen Anciaux, schepenen
Ali Salmi, Magda Van Loon, Stefaan Deleus, Catherine François, Caroline Gennez, Karel Geys, Fabienne Blavier, Björn Siffer, Alexander Vandersmissen, Kristof Calvo, Tine Van den Brande, Loïc Verstraeten, Farid Bennasser, Tom Kestens, Melikan Kucam, Martine De Raedemaeker, Marc Van hammée, Rita Van den Bossche, Danielle Van Neck, Patrick Princen, Toon Diependaele, Klaartje Heiremans, Zineb El Boussaadani, Jan Verbergt, Liesbet De Keersmaecker, Kerstin Hopf, Ingrid Kluppels, gemeenteraadsleden
Erik Laga, stadssecretaris

43. PREVENTIE. Goedkeuring Strategisch veiligheids- en preventieplan 2014-2017.

Motivering

Voorgeschiedenis

- Op 25 juli 2013 deelt de Minister van Binnenlandse Zaken per brief mee dat de Ministerraad besliste om de strategische veiligheids- en preventieplannen te verlengen voor de periode van 01-01-2014 tot en met 31-12-2017.
- Op 24 december 2013 verduidelijkt de Minister van Binnenlandse Zaken per brief de wijze waarop de nieuwe strategische veiligheids- en preventieplannen moeten worden voorbereid.
- Op 27 februari 2014 werd het voorstel tot strategisch veiligheids- en preventieplan besproken in de Stedelijke Consultatieve Preventieraad. Er is rekening gehouden met de geformuleerde opmerkingen in dit voorstel.
- Op 14 maart 2014 punt 62 verwees het college het voorstel tot strategisch veiligheids- en preventieplan 2014 – 2017 voor goedkeuring naar de gemeenteraad.

Feiten en context

- Het strategisch veiligheids- en preventieplan (SVPP) 2007 – 2010 liep af op 31 december 2010 met een positieve evaluatie voor de Stad Mechelen. Alle toegekende subsidies konden in de eindafrekening voor de hele periode verantwoord worden.
- Met de val van de federale regering in 2010 beschikte de ministerraad niet over een volheid van bevoegdheden. Er kon op dat moment geen beslissing genomen worden over een nieuw regelgevend kader. Daarom zijn er tot en met 31 december 2013 in totaal 5 tijdelijke verlengingen geweest. De steden en gemeenten hadden wel de mogelijkheid om kleinere wijzigingen aan te brengen voor zover die pasten binnen de contouren van het KB van 7 december 2006 (basis voor het SVPP 2007-2010).
- De federale regering wil met het Koninklijk Besluit van 7 november 2013 stabiliteit creëren binnen de sector van het lokale veiligheids- en preventiebeleid omdat ze dit belangrijk en prioritair vindt.
- De totale subsidie per jaar vermindert met 1,3% van 821.562,- euro naar 810.553,- euro omdat er 7 nieuwe gemeenten bijkomen terwijl de totaliteit van middelen op federaal niveau gelijk blijft. Ook de middelen voor de extra contingenten gemeenschapswachten verminderen met een gelijkaardig percentage.
- Naast een aantal wijzigingen in de financiële richtlijnen (toegelicht onder de rubriek 'financiële gevolgen'), voert de federale overheid een aantal inhoudelijke veranderingen door:

- Verruiming van het aantal fenomenen waarrond gewerkt kan worden
- Subsidiëring van medewerkers die instaan voor de implementatie van de GAS-wetgeving
- Investerings in technopreventieve maatregelen om het openbaar domein te beveiligen.
- Daarnaast worden de financiële richtlijnen herzien.
- De Stad Mechelen voldoet aan de voorwaarden (art. 2 §1 – KB 07-11-2013) om enerzijds een nieuw strategisch veiligheids- en preventieplan af te sluiten en anderzijds aanspraak te maken op de extra contingenten gemeenschapswachten (art. 3 – KB 07-11-2013). Er is namelijk een veiligheidsdiagnostiek (zie bijlage) gerealiseerd en op 1 juli 2013 had Mechelen reeds een strategisch veiligheids- en preventieplan. De veiligheidsdiagnostiek is als bijlage aan dit ontwerpbesluit gevoegd.
- Uiterlijk 31 maart 2014 moet de stad haar voorstel tot SVPP via het ICT-loket van de FOD Binnenlandse Zaken aan haar administratie overmaken, samen met de gemeenteraadsbeslissing die het voorstel goedkeurt.
- De opbouw van het strategisch veiligheids- en preventieplan blijft hetzelfde als vroeger. De stad formuleert per fenomeen een algemene doelstelling, één of meerdere strategische doelstellingen en één of meerdere operationele doelstellingen. Per operationele doelstelling geeft de stad aan welke resultaten ze zal behalen en via welke indicatoren dat aangetoond wordt.
- Een aantal gegevens worden door de federale overheid via het MB van 24-12-2013 vastgelegd. Enkel de operationele doelstellingen, de resultaten en de indicatoren kan de stad vrij formuleren. Onderstaande elementen zijn verplicht te volgen. :
 - Vaste structuur voor de veiligheidsdiagnostiek met o.a. voorstelling van de gemeente, methode van gegevensverzameling, analyse van gegevens, SWOT-analyse, ...
 - De fenomenen waarrond gewerkt wordt, moeten gekozen worden uit een lijst van 33 fenomenen (zie bijlage). Het fenomeen 'schoolverzuim' is uitdovend en kan maar voor 1 jaar ingeschreven worden in het strategisch veiligheids- en preventieplan.
 - De algemene doelstelling per fenomeen is bepaald: "het voorkomen, aan het licht brengen en verminderen van *fenomeen x* en/of de onveiligheidsgevoelens met betrekking tot *fenomeen x*".
 - De strategische doelstellingen zijn:
 - Verminderen van het risicogedrag
 - Inwerken op de criminogene omstandigheden en omgeving
 - Potentiële daders van overtredingen ontraden
 - De resocialisatie van druggebruikers bevorderen
 - De resocialisatie van probleemjongeren bevorderen
 - Een geïntegreerde en integrale aanpak bevorderen
 - De sociale controle bevorderen
 - De negatieve gevolgen gelinkt aan slachtofferschap doen afnemen
 - Buurtinformatienetwerken ontwikkelen
 - Het luik 'coördinatie' omvat:
 - Een goede administratieve, logistieke en financiële opvolging van het plan en opvolging met de subsidiërende overheid verzekeren
 - Een samenwerkingsverband tussen de verschillende lokale preventieacties en een afstemming met de zonale politionele preventie verzekeren
 - Een permanent evaluatieproces van het plan verzekeren
 - Verzekeren van informatie naar de bevolking
- Het voorstel tot strategisch veiligheids- en preventieplan 2014-2017 voor de Stad Mechelen vertrekt vanuit de volgende uitgangspunten:
 - Het strategisch veiligheids- en preventieplan groeit van een preventieplan naar een integraal veiligheidsplan. Het SVPP omvat daarom de gehele werking van de afdeling preventie en veiligheid van sociale preventie over toezicht & controle tot het bestuurlijk handhaven.
 - Omwille van de opgelegde verplichtingen vanuit de federale overheid kon de BBC-structuur voor het beleidsdomein veiligheid niet overgenomen worden. Er is gestreefd om de BBC formuleringen maximaal te laten terugkomen in de operationele doelstellingen (of resultaten) van voorstel tot het strategisch veiligheids- en preventieplan.

- De scannings- en argumentatiematrix van de lokale politie is geïntegreerd in de lokale veiligheidsdiagnostiek waardoor er een maximale afstemming is tussen het strategisch veiligheids- en preventieplan en het zonaal veiligheidsplan.
- Jaarlijks worden 4 actieprogramma's gemaakt om de uitvoering van het strategisch veiligheids- en preventieplan te concretiseren en te evalueren (cf. PDCA-cyclus).
- Er zijn 15 van de 33 fenomenen weerhouden in het voorstel:
 - Sociale overlast
 - Verkeersveiligheid
 - Administratief sanctioneerbare overlast
 - Jongerengeweld (dit fenomeen omvat de lokale werking rond spijbelen; het fenomeen 'schoolverzuim' is omwille van het uitdovende karakter niet apart opgenomen in het voorstel tot strategisch veiligheids- en preventieplan)
 - Racisme, discriminatie en extremisme
 - Gewelddadige radicalisering
 - Geweld tegen representatieve overheidsfuncties
 - Intrafamiliaal geweld
 - Eergerelateerd geweld en gedwongen huwelijken
 - Inbraak
 - Fiestdiefstal
 - Winkeldiefstal
 - Diefstal van en in auto's
 - Gauwdiefstal
 - Druggerelateerde overlast

- Als bijlage vindt de gemeenteraad het volledig uitgewerkte voorstel tot strategisch veiligheids- en preventieplan 2014-2017.

Juridische grond

- Koninklijk Besluit van 7 november 2013 (B.S. 29/11/2013) betreffende de strategische veiligheids- en preventieplannen en van de dispositieven gemeenschapswachten.
- Ministerieel Besluit van 24 december 2013 (B.S. 31/12/2013) tot bepaling van de indienings-, opvolgings- en evaluatievoorwaarden en tot bepaling van de toekennings-, aanwendings- en controlevoorwaarden van de financiële toelage van de strategische veiligheids- en preventieplannen 2014-2017.

Argumentatie

Een gemeenteraadsbeslissing is noodzakelijk om het voorstel tot strategisch veiligheids- en preventieplan voor goedkeuring bij de administratie van de federale overheidsdienst Binnenlandse Zaken in te dienen. Dit moet uiterlijk 31 maart 2014 in orde zijn.

Financiële gevolgen

- Voor het strategisch veiligheids- en preventieplan ontvangt de Stad Mechelen jaarlijks een bedrag van 810.553,07,- euro. Dit is voorzien in het budget en de meerjarenplanning op ontvangstennummer 2014/7405130/60/0490/02. Zesmaandelijks wordt 40% voorschot uitgekeerd (80% op jaarbasis) en 20% saldo na de jaarlijkse afrekening.
- Voor de twee extra contingenten gemeenschapswachten samen (resp. 8 VTE en 3 VTE) ontvangt de Stad Mechelen jaarlijks een 59.833,11,- euro. Jaarlijks wordt 80% voorschot uitgekeerd en 20% saldo bij de jaarafrekening. Bij het opmaken van het budget en de meerjarenplanning was dit nog niet geweten en werd rekening gehouden met de ontvangsten van vorig jaar, te weten 60.646,- euro (ontvangstennummer 2014/7405130/60/0490/02). In totaal dus een minder ontvangst van 812,89,- euro op jaarbasis.
- De forfaitaire bedragen voor de loonkosten worden opgetrokken:

niveau	Tot 31/12/2013	Vanaf 01/01/2014
A	45.000	70.000
B	37.500	60.000
C	31.000	50.000
D	27.500	40.000
E	22.500	30.000

- Een reeks administratieve kosten worden geschrapt o.a. economaat, frankering, nutsvoorzieningen, ... omdat de federale overheid de focus wil leggen op aanwerving van personeel en actiemiddelen.
- In de praktijk zal dit voor de Stad Mechelen betekenen dat de subsidies voor het strategisch veiligheids- en preventieplan vooral verantwoord zullen worden via de forfaitaire loonsubsidies. Dit wordt, exclusief de bijdrage Mechelen voor GASAM, geraamd op 873.600,- euro. De administratieve last voor het opmaken van de jaarlijkse schuldvordering zal dan ook drastisch verminderen.

Besluit:

Artikel 1

De gemeenteraad hecht goedkeuring aan het strategisch veiligheids- en preventieplan 2014 – 2017.

(bijlage)

Namens de gemeenteraad:

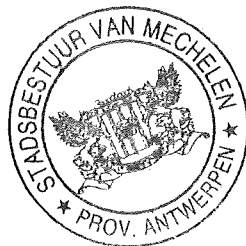
De stadssecretaris
(get.) Erik Laga

De voorzitter
(get.) Christiaan Backx

Voor eensluidend uittreksel:
NAMENS DE GEMEENTERAAD:

Bij verordening:

Erik Laga
stadssecretaris

Mechelen, 27 maart 2014

Christiaan Backx
Voorzitter

LOKALE VEILIGHEIDSDIAGNOSTIEK 2014 STAD MECHELEN

Inhoudstabel

INHOUDSTABEL	1
HET STRATEGISCH VEILIGHEIDS- EN PREVENTIEPLAN BINNEN DE LOKALE INTEGRALE VEILIGHEIDSZORG	3
DE STAD MECHELEN: EEN ALGEMENE BESCHRIJVING	4
EEN KORTE HISTORIEK VAN HET MECHELSE VEILIGHEIDS- EN PREVENTIEBELEID	7
HET MECHELSE BESTUURLIJKE PREVENTIEBELEID SINDS HET BEGIN VAN DE JAREN 1990	7
VOORSTELLING VAN DE AFDELING PREVENTIE EN VEILIGHEID: ORGANISATIE, KERNTAKEN, WERKING EN PARTNERS	8
Organogram	8
Kerntakentabel afdeling preventie en veiligheid	9
Interne communicatie binnen de afdeling preventie en veiligheid	16
PARTNERS EN SAMENWERKINGSVERBANDEN VAN DE AFDELING PREVENTIE EN VEILIGHEID	17
Stadsbestuur	17
Stadsdiensten	18
Externe publieke partners	21
Private partners	25
SWOT ANALYSE PREVENTIE EN VEILIGHEID	28

VOORSTELLING VAN HET REDACTIECOMITÉ.....	29
BESCHRIJVING GEGEENSVERZAMELING	30
KWANTITATIEVE GEGEENS.....	30
Politioenele gegevens	30
Leefbaarheidsbevraging 2011	30
Stadsbevraging	31
Kengetallen lokale veiligheids- en preventiewerkingen.....	31
KWALITATIEVE GEGEENS.....	33
Memorandum staadsadministratie - oktober 2012	33
Coalitieakkoord Mechelen 2013-2018	34
ANALYSE GEGEENS.....	34
KWANTITATIEVE GEGEENS.....	34
Politioenele gegevens	34
Lokale Veiligheidsbevraging 2011	35
Stadsbevraging	38
Kengetallen lokale veiligheids- en preventiewerkingen.....	38
KWALITATIEVE GEGEENS.....	44
Memorandum staadsadministratie – hoofdstuk preventie en veiligheid.....	44
Coalitieakkoord Mechelen 2013-2018 - hoofdstuk V. - veiligheid.....	46
DE CRIMINELE FENOMENEN – OBJECTIEVE VEILIGHEID.....	49
OVERLAST- EN LEEFBAARHEIDSPROBLEMATIEKEN – SUBJECTIEVE VEILIGHEID	49
GEKOZEN PRIORITEITEN EN MOTIVATIE	50
RISICOIONGEREN (OF –GROEPEN)	50
DRUGS & ALCOHOL.....	51
GEWELD EN ONVEILIGHEIDSGEVOELENS	52

SOCIALE OVERLAST, LEEFBAARHEID & NETHED	53
VISIE & MISSIE AFDELING PREVENTIE EN VEILIGHEID.....	54

I. Inleiding

Het strategisch veiligheids- en preventieplan binnen de lokale integrale veiligheidszorg

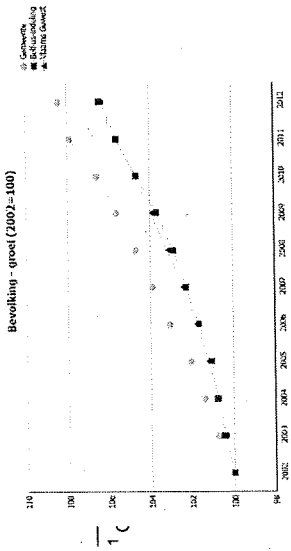
Mechelen wil een verassende, dynamische en hartelijke stad zijn en heeft hiervoor economische, culturele en historische troeven. Alle mensen moeten er zich goed voelen. Mechelen moet aangenaam zijn om er te werken, te wonen, te ontspannen, te bezoeken, ... Maar tegelijk moet iedereen in een stedelijke context - waar de openbare ruimte schaars is en de belangen van verschillende bevolkingsgroepen uiteenlopen - regels en voorschriften respecteren en moet op overtredingen adequaat gereageerd worden. De laatste decennia is de opvatting over veiligheidsbeleid veranderd. Waar tot de jaren 80 vooral politie en justitie moesten zorgen voor een veilige samenleving, is er een verschuiving opgetreden richting gedeelde verantwoordelijkheid voor burgers, de overheid en private partners. In Mechelen zijn er verschillende kernactoren binnen het beleidsdomein preventie en veiligheid, die elk werken met hun eigen partners. Dit maakt dat heel wat mensen al dan niet vanuit een professionele basis betrokken zijn op het lokale veiligheids- en preventiebeleid. Voor medewerkers van de politie, de gemeenschapswachters, de preventiewerkers, ... is 'veiligheidszorg' de hoofdtaak. Maar ook leerkrachten, CLB-medewerkers, medewerkers van de uitvoeringsdiensten, de mensen van Woonpunt, opbouwwerkers, ... kunnen vanuit hun bevoegdheden, taken en mogelijkheden bijdragen aan een veilige stad. Dit noemt men de geïntegreerde werking binnen het veiligheidsbeleid. Preventie is een geheel van methodes om criminaliteit, overlast en onveiligheidsgevoelens te voorkomen. De stad wil daarom inzetten op het bestendigen van noodzakelijke netwerken met partners uit het onderwijs, hulpverlening, politie, jeugdwerk, bedrijven, ... Hierbij hebben we oog voor een rationalisering van stuur- en werkgroepen en het efficiënt en gecoördineerd inzetten van vindplaatsgerichte werkers. Geïntegreerd werken omvat niet in het minst een participatie en partnerschap met de burger / Mechelaar / Jongeren / ondernemers / ... Inzetten op burgerparticipatie rond veiligheid- en leefbaarheid lijkt een must en hiervoor moeten concrete hefboomen gevonden worden die dit kunnen stimuleren. Een veilige en als veilig ervaren samenleving is het einddoel, maar daarvoor zijn naast preventiemethodieken ook handhavingsinstrumenten en nazorgtrajecten voor daders en slachtoffers nodig. Veiligheid is geen doel op zich, maar één van de manieren om tot een aangename stad te komen. Veiligheid is meer dan enkel het bestrijden van strafrechtelijke inbreuken. Een veilige samenleving gaat niet alleen over criminaliteit,

overlast en onveiligheidsgevoelens, maar ook over civiele veiligheid. De veiligheidsproblematiek moet dus integraal of vanuit al haar aspecten benaderd worden.

De regio voor het lokale geïntegreerde en integrale veiligheidsbeleid ligt bij het stadsbestuur. Sinds de jaren 90 wordt Mechelen hierin ondersteund door de federale overheid via het veiligheidscontract, dat nu strategisch veiligheids- en preventieplan (SVPP) heet. Dit is een ander kenmerk van het lokale veiligheidsbeleid, namelijk dat er een sterke bovenlokale sturing is. Niet alleen is er het SVPP, maar ook de lokale politie moet verplicht een zonaal veiligheidsplan (ZVP) maken dat geënt is op het nationaal veiligheidsplan van de federale politie. De Stad Mechelen wil haar Strategisch veiligheids- en preventieplan opvatten als een integraal veiligheidsplan en één beleidskader opmaken dat het gehele lokale, bestuurlijke veiligheids- en preventiebeleid omvat. Dit kader dient om de subsidies zoals bepaald in het KB van 7 november 2013 te verantwoorden, maar wil verder gaan dan dat. Ook projecten, beleidslijnen en acties die lokale prioriteit genieten op vlak van veiligheidsbeleid geven we een plaats. Op die manier kunnen de prioritaire aandachtspunten uit het coalitieakkoord terugkomen in het SVPP en bewaken we de coherentie met het meerjarenplan zoals bepaald in de beleids- en beheerscyclus. De huidige praktijk vertoont sterk integraal karakter waarbij proactieve, preventieve, reactieve en nazorgelementen ontwikkeld worden of in ontwikkeling zijn. Deze praktijk dient ook in de beleidsplanning en organisatiestructuur verankerd te worden zodat de lokale werking duidelijk en transparant blijft. Om tot inhoudelijke resultaten te komen, zijn we ervan overtuigd dat een efficiënt beheer, goede logistieke ondersteuning, coaching en een vlotte interne communicatie zorgen voor het behouden en aantrekken van gemotiveerde, dynamische en geëngageerde medewerkers. Het zijn immers zij die zich dag in dat uit inzetten voor een aangename en veilige stad. Er dient permanent ingezet te worden op kwaliteit en het optimaliseren van het menselijk kapitaal. De inspanningen die de medewerkers leveren moet ook zichtbaar worden. Vandaar een bijzondere aandacht voor: het verfijnen en optimaliseren van onze eigen specifieke methodieken, het detecteren van mogelijke verbetertrajecten en het promoten van kwaliteitsvolle 'eindproducten'. In het bijzonder zal de inzet en resultaten van sociaal preventieve methodieken om prioritaire fenomenen aan te pakken beter zichtbaar gemaakt worden.

De stad Mechelen: een algemene beschrijving

Mechelen is met een oppervlakte van 6.458 hectaren een middelgrote centrumstad in de provincie Antwerpen. De stad Mechelen grenst aan de provincie Vlaams-Brabant en situeert zich tussen de grootsteden Antwerpen en Brussel. Mechelen grenst aan de gemeentes Willebroek, Bonheiden, Sint-Katelijne-Waver en Zemst (provincie Vlaams-Brabant). Een geactualiseerde versie van december 2013 van de Gemeentelijke Profielschets (GPS) Mechelen is te vinden via <http://aps.vlaanderen.be/lokaal/pdf/gemeente-2013/Mechelen.pdf>. Volgens de Belfius-classificatie² is Mechelen een centrumstad die behoort tot een groep van 8 regionale steden. Die

Is Bestuur & Studiedienst van de Vlaamse Gemeenschap, december 2013, pp. 114.

cluster wordt gekenmerkt door een sterke stedelijke aantrekkingskracht, een sterke vergrijzing, een lagere levensstandaard en vooral tertiaire economische activiteiten.

Bevolking

Op 1 januari 2013 telde de stad Mechelen 82.499 inwoners.³ Op 1 januari 2002 bedroeg dit het aantal inwoners nog 75.946. In vergelijking met andere centrumsteden is dit een sterkere groei. Ongeveer 1 op 4 Mechelaars is tussen 0 en 19 jaar oud, een kleine 60 % zit in de leeftijdscategorie van 20 tot 64 jaar en iets meer dan 15 % zijn 65-plussers. Volgens de voorspellingen van de Vlaamse Gemeenschap zou de Mechelse bevolking tegen 2020 aangroei tot een 86.700 inwoners. Vooral de categorieën 0 tot 19 jarigen en de 65-plussers zouden sterk toenemen.⁴ Deze aangroei heeft vooral te maken met een natuurlijke aangroei (4,8 per 1000 inwoners) die negatieve migratiesaldo bevestigt dit.

Vreemdelingen

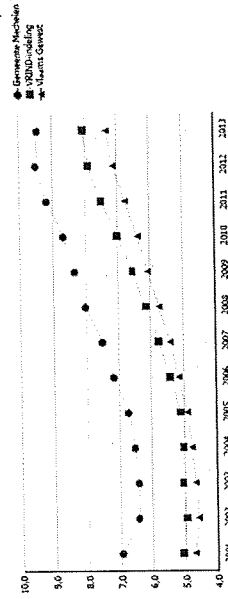
In 2013 had 9,5% van de Mechelse bevolking een uit de Maghreb landen (vooral Marokko) vormt de de Mechelaars van vreemde origine, wat ver boven kinderen, tieners en jongeren van vreemde origine 40 à 50%.

Werken en ondernemen

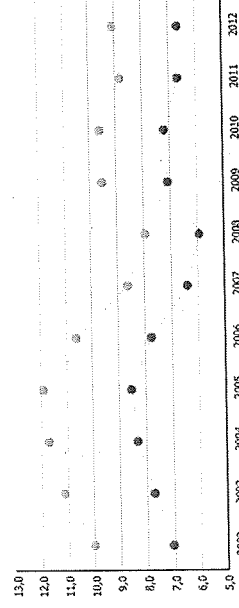
Door de centrale ligging van de stad en de goede bereikbaarheid (per spoor, over de weg en over het water) is Mechelen een interessante vestigingsplaats voor industrie en KMO's. Mechelen telt dan ook 3 belangrijke industriezones en vervult de stad een belangrijke winkel- en handelsfunctie. De sterkste aangroei van KMO's in 2006 werd in de stad Mechelen gerealiseerd.

Mechelen is een ondernemende stad, zo blijkt uit de oprichtingsratio, de verhouding tussen opgerichte ondernemingen en de actieve ondernemingen. Hoewel deze ratio dalende is, blijft het toch boven het Vlaamse gemiddelde. De uittredingsratio, de verhouding tussen ondernemingen die verdwijnen en de actieve ondernemingen, daalt maar blijft toch net iets hoger dan het Vlaamse gemiddelde. Dit maakt uiteindelijk een netto groei van 2,5%.⁶ Deze groei heeft ongetwijfeld een positieve invloed op de werkgelegenheid. Het aantal jobs in

Evolutie van aandeel vreemdelingen t.o.v. de totale bevolking van 2001 tot 2013 in %

Evolutie werkloosheidsgraad - totaal

2 https://www.beffius.be/publicsocial/NL/Media/NL_Results_Via_tom_31-36258.pdf

3 http://www.mechelen.be/1609/collections/1147/bevolkingscijfers.html#text_15756

4 Gemeentelijke Profielschets Mechelen, o.c., p. 5-6.

5 <http://aps.vlaanderen.be/lokaal/pdf/integratiemonitor/Mechelen.pdf>

6 Gemeentelijke Profielschets Mechelen, o.c., p. 63-65.

Mechelen is hoger dan de beroeps actieve leeftijdscategorie. Dat neemt echter niet weg dat de werkloosheidsgraad in Mechelen boven het Vlaamse gemiddelde blijft. Het zijn in hoofdzaak jongeren onder de 25 jaar die werkloos zijn.⁷

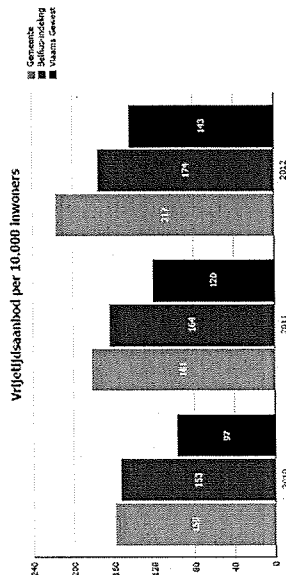
Onderwijs, jeugdwerk & vrijetijdsaanbod

Mechelen is een belangrijke onderwijsstad met bijna 9000 leerlingen in het kleuter- en lager onderwijs, ruim 9000 leerlingen in het secundair onderwijs en meer dan 20.000 studenten en cursisten in het niet-leerplichtonderwijs. In 2002 besliste het schepencollege om het stedelijk basis- en secundair onderwijs over te dragen aan het 'GO! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap'. Enkel in het deeltijds kunstonderwijs heeft de stad haar rol als inrichtende macht behouden. Het stadsbestuur heeft gekozen om een volwaardige regio op te nemen binnen het onderwijslandschap in Mechelen. In Mechelen zijn er 33 basisscholen, 16 secundaire scholen en 3 campussen hoger onderwijs. Daarnaast zijn nog diverse vormen van niet-leerplicht onderwijs aanwezig in de stad.⁸ Deze scholen trekken dagelijks heel wat leerlingen uit andere gemeenten naar Mechelen. Het aantal leerlingen met een schoolse vertraging ligt in Mechelen boven het Vlaamse gemiddelde. Voor het basisonderwijs zijn er iets minder dan 1 op 4 leerlingen met een vertraging, voor het secundair onderwijs bedraagt het percentage 38%. Ook het aantal kleuters dat naar de kleuterschool gaat blijft tamelijk ver onder het Vlaamse gemiddelde. De indicator voor kansarmoede in het onderwijs 1.56 in 2011 tegenover de 0.77 als Vlaamse indicatie.⁹ Uit de stadsmonitor blijkt dat voor het schooljaar 2010-2011 1,1% van de leerlingen uit het voltijds secundair onderwijs meer dan 30 halve dagen ongewettigd afwezig waren. Dit ligt lager dan het gemiddelde van 1,5% de 13 centrumsteden. In het deeltijds onderwijs is iets meer dan 33% meer dan 30 halve dagen ongewettigd afwezig. Dit ligt iets hoger dan het gemiddelde van 30% voor de 13 centrumsteden.¹⁰

Volgens de gemeentelijke profielschets zou Mechelen amper 1 jeugdwerkinfrastructuur tellen. Daar moet een methodologische fout zitten, want afgaande op de beschrijving van de indicator¹¹ is dit onmogelijk. Een exact cijfer kunnen we evenwel niet meegeven, maar het ligt in ieder geval veel hoger. Daarnaast zijn er 51 jeugdwerkinitiatieven ofwel 1,05 promille ten opzichte van het aantal jongeren tussen 0 en 24 jaar. Het Vlaams gemiddelde ligt op 1,79 promille. Over het algemeen neemt het ruimere culturele vrijetijdsaanbod (tentoonstellingen, theatervoorstellingen, etc.) in Mechelen toe.

Wonen

Mechelen is heeft de afgelopen jaren sterk geïnvesteerd in diverse sectoren, waardoor het een aantrekkelijke stad is om in te wonen. De vastgoedprijzen zijn dan ook sterk gestegen: de prijzen voor gewone woningen zijn met een factor 2.98 toegenomen ten opzichte van 2000, terwijl het Vlaams gemiddelde 2.45 bedraagt.¹² In tegenstelling tot de dalende trend op Vlaams niveau, neemt in Mechelen de bewoonbare oppervlakte toe evenals het aantal renovaties van bestaande woningen. Tegelijk stijgt het aantal

⁷ Gemeentelijke Profielschets Mechelen, o.c., p. 68.

⁸ <http://www.mechelen.be/schools-types/index.html>

⁹ Gemeentelijke Profielschets Mechelen, o.c., p. 70 - 75.

¹⁰ <http://www.thuisindestad.be/Stadsmonitor/overzicht.aspx>

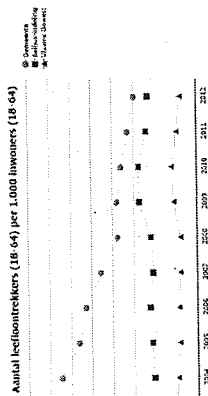
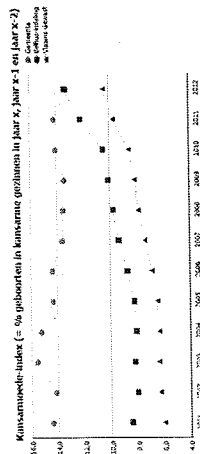
¹¹ <http://aps.vlaanderen.be/sam/largeereksen/6457.htm>

¹² Gemeentelijke Profielschets Mechelen, o.c., p. 49 - 54

leegstaande woningen echter. In 2011 waren er in Mechelen bijna 3.000 sociale woningen. Dit is 8,4% in verhouding tot het aantal huishoudens. Het Vlaams gemiddelde ligt op 5,4%. Er is een zeer sterke toename met een factor 3.68 ten opzichte van 2000 van het aantal woningen dat via sociale verhuurkantoren wordt aangeboden. De factor op Vlaams niveau bedraagt 1.65.

Welzijn & armoede

Het gemiddelde belastbaar inkomen van de Mechelaar neemt toe en de kansarmoede-index neemt af. De grote discrepantie die er de voorbije jaren was ten opzichte van andere centrumsteden is in 2012 weggewerkt. Hoewel het aantal leefloontrekkers boven het gemiddelde van de centrumsteden en Vlaanderen blijft, merken we wel een sterk dalende tendens.¹³

Een korte geschiedenis van het Mechelse veiligheids- en preventiebeleid

Het Mechelse bestuurlijke preventiebeleid sinds het begin van de jaren 1990

In 1991 werden in 27 steden en gemeenten door het ministerie van Binnenlandse Zaken pilootprojecten gesubsidieerd, met een "sociaal-preventieve inslag". Een volgende stap waren omstreeks 1992-1993 de veiligheidscontracten en de preventiecontracten. Mechelen deed al vanaf het begin beroep op deze nieuwe middelen wat in 1991 leidde tot het pilootproject "drugs en gerelateerde criminaliteit". In 1993 werd dit project omgezet in een veiligheidscontract. De overeenkomst hield onder meer de oprichting in van een consultatieve preventieraad en de aanstelling van een preventieambtenaar. Het preventieteam maakte deel uit van de toenmalige gemeentepolitie, stond onder de rechtstreekse leiding van de burgemeester en de politiek verantwoordelijke. Gestart met slechts enkele preventieprojecten en medewerkers, groeide het preventieteam langzaam uit tot een dienst met een verscheidenheid aan projecten gaande van pure situationele preventie tot echte sociale preventie.

¹³ Gemeentelijke Profielschets Mechelen, o.c., p. 87 en 89

Medio de jaren '90 was de federale overheid bleef het lokaal veiligheidsbeleid subsidiëren. Dit maakte het ook voor Mechelen mogelijk om gestadig aan meer middelen in te zetten, om de inspanningen in de richting van verschillende "preventiedomeinen" uit te breiden en om de professionele omkadering te verruimen. Zo bevatte het veiligheids- en samenlevingscontract voor 2000 naast een luik preventie, de luiken politie, drugs, alternatieve sancties, stadswachten en stedelijke vernieuwing. De werking in het kader van het veiligheids- en preventiecontract leidde op zich al tot "integrale plannen" zoals het Strategisch Beleidsplan Drugs Mechelen (januari 2004), gemeenschappelijke actieplannen i.v.m. de aanpak van fietsdiefstal e.d.

Niet minder van betekenis was de grootschalige politiehervorming. De Wet van 7 december 1998 tot "organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus" vormde de basis van een grondige herschikking van het politielandschap, inbegrepen een herdefiniëring van de inhoud van het politiewerk. In 2002 werd veiligheid een belangrijk beleidsthema in het toenmalige coalitieakkoord. Het preventieteam werd bij de lokale politie weggehaald en onder de afdeling welzijn is een vernieuwde stedelijke dienst preventie in het leven geroepen. Het veiligheids- en preventiecontract werd grondig hervormd. Enkele preventiewerkers van het preventieteam bij de politie bleven nog over en krijgen er op slag heel wat nieuwe collega's bij. De preventieambtenaar en de interne evaluator hadden de opdracht om die nieuwe dienst vorm te geven en verder uit te bouwen. Sinds 2006 veranderde de naam in dienst preventie en veiligheid om het onderscheid met de "interne dienst voor preventie en bescherming" duidelijker af te lijnen. De politieke verantwoordelijke voor deze dienst is ook niet langer de burgemeester, maar de schepen van preventie. Dat de stad Mechelen het veiligheidsbeleid ernstig nam, bleek uit het allereerste hoofdstuk van het coalitieakkoord 2007-2012: "Objectieve veiligheid en zich veilig voelen zijn twee voorwaarden om Mechelen verder uit te bouwen tot een warme en leefbare stad. Daarom zal de zorg voor meer veiligheid de volgende jaren een prioriteit zijn voor het stadsbestuur."¹⁴ Als een van de eerste steden in België heeft de stad Mechelen sterk ingezet op het concept "Integrale Veiligheid", waarbij naast het uitbouwen van het lokale preventiebeleid in de diepte ook in de breedte nagedacht werd over de rol van een stadsbestuur binnen de veiligheidsketen. De vele denkoefeningen en pilootprojecten die daaruit volgden leidden stelselmatig tot een verder concretisering van het begrip integrale veiligheid.

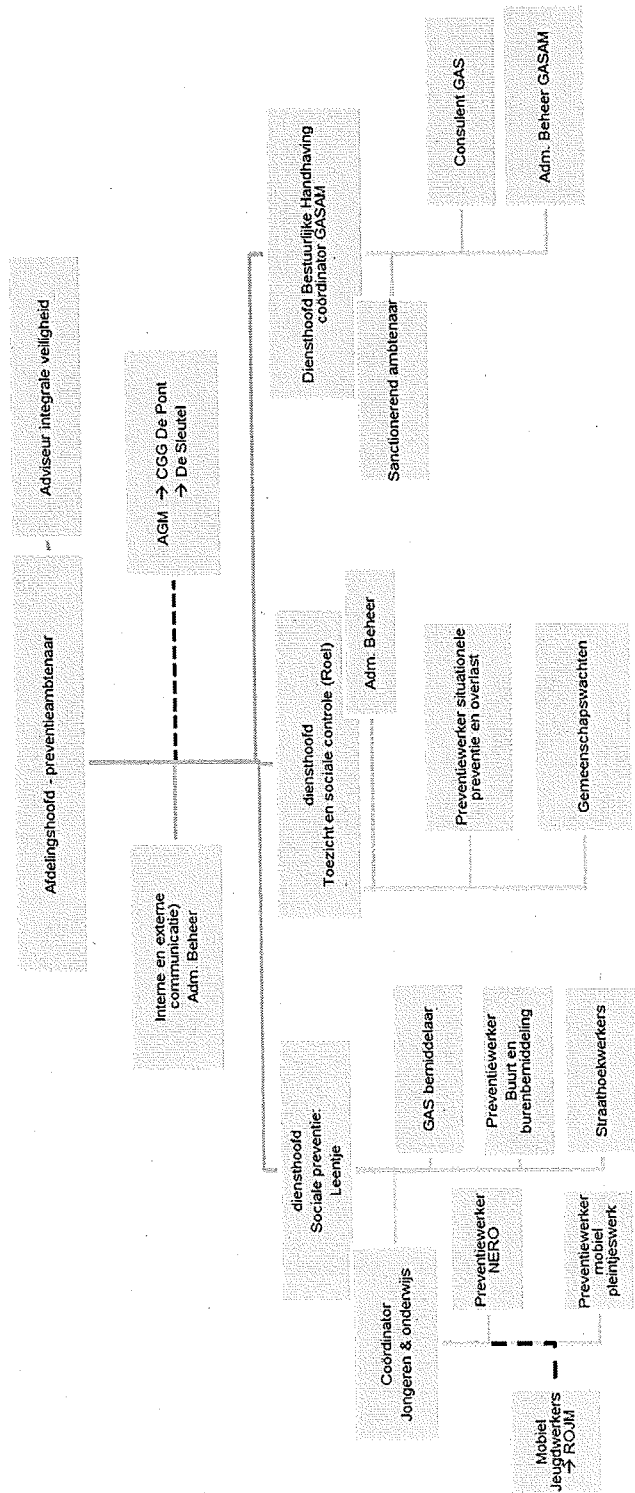
Uiteindelijk, in 2013, fuseerden de diensten preventie en veiligheid, NERO, Bestuurlijk Handhaven en integrale veiligheid tot één nieuwe afdeling preventie en veiligheid binnen het departement Samenleving. Deze organisatorische fusie ging gepaard met een verhuis naar één gezamenlijke locatie, namelijk het huis voor preventie en veiligheid. Dit heeft het grote voordeel dat quasi alle medewerkers die dagelijks vormgeven aan het lokale veiligheids- en preventiebeleid ook fysiek samenzitten op één plaats. Dit creëert een nieuwe dynamiek, faciliteert initiatieven en optimaliseert de interne communicatie. Ongetwijfeld zal dit binnen afzienbare tijd tot een zekere organisatiecultuur leiden.

Voorstelling van de afdeling preventie en veiligheid: organisatie, kerntaken, werking en partners

Organogram

Op 19 juli 2013 ging het College, onder voorbehoud van de prioriteiten in het nieuwe strategisch veiligheids- en preventieplan akkoord met dit nieuwe organogram en de integratie van de diensten integrale veiligheid, NERO, GASAM en preventie en veiligheid.

¹⁴ Coalitieakkoord Mechelen 2007-2012, p. 4.

Kerntakentabel afdeling preventie en veiligheid

Onderstaande tabel geeft de kerntaken van de afdeling preventie en veiligheid weer. Door het fusioneren van de diensten preventie en veiligheid, integrale veiligheid, NERO en GASAM komen we tot organisatorische eenheid van waaruit het lokaal integraal veiligheidsbeleid, startend bij sociaal gerichte preventiemaatregelen over toezicht en controle tot reactie en sanctionering, vorm krijgt. Verder geeft deze tabel een overzicht van de verschillende subsidie- of financieringskanalen van de gehele werking en worden het aantal voltiids equivalenten per kerntaak uitgesplitst. Uiteraard is dat laatste een raming, aangezien er in de praktijk veranderingen kunnen optreden naargelang de lokale evolutie binnen fenomenen. Deze tabel beschrijft de situatie vanaf 1 januari 2014. Dit wil zeggen dat er rekening is gehouden met de structuur van de beleids- en beheerscyclus én de laatste wijzigingen aan het strategisch veiligheids- en preventieplan voor de periode 01.07.2013 tot en met 31.12.2013.

Dienstverlening	Subcategorie	Output	Plan	Budgetlijnen	Personeel	TB
Sociale Preventie	Preventie probleemgedrag op school en jeugdcriminaliteit	Geïntegreerde beleid probleemgedrag op school	SVPP	2014/6140040/60/0490/02 - Andere vergoedingen	Els Keyen	0,8
		Aanpak lokale spijbelproblematiek				
		actieprogramma drugpreventie				
	Vindplaatsgerichte werking	inzet van straatthoekwerkers	SVPP	2014/6130030/60/0490/02 - Administratiekosten: lidgelden; 2014/6130370/60/0490/02 - Vergoedingen en kosten externen/	Jan Beuckelaers, Vincent Detaeye, Peter Liekens,	2,8
		uitbouwen van signaalfunctie				
		sociaal preventieve acties				
		inzet mobiele pleintjeswerkers	SVPP	2014/6130102/60/0490/02 - Telefonie en dataverkeer	Els Keyen, jobstudenten, Sonja Cant	0,6
		inzet mobiele jeugdwerkers via				

	ondersteuning ROJM	SVPP	personeelsbegroting		Sarah Van Den Eynde, Debotsien, Echabouni Nordin, Elke Stevens	4
	inzet jeugdwerkers via ondersteuning vzw KWWTW	SVPP	2014/6140040/60/0490/02 - Andere vergoedingen		Els Keyen, Leentje Winkelmans	0,4
	Voorkomen van slachtofferschap en onveiligheidsgevoel	SVPP	2014/6100000/60/0490/02 - Onroerende goederen: Huur en huurlasten van onroerende goederen			
	Noodopvang Duffel	SVPP				
	actief aanbod buurt en burenbemiddeling	SVPP			Vervanging Carla Peeters	1
	evaluatie en optimalisatie					
	creëren randvoorwaarden burenbemiddeling					
	bemiddeling tussen burenen conflicten op buurniveau					
	werving, opleiding en ondersteuning vrijwilligers					
	aandacht alle doelgroepen bij ontwikkelen van preventieprogram-ma's	Strategische nota	2014/6140040/60/0490/02 - Andere vergoedingen;		Leentje Winkelmans	0,1
	voorkomen van stigmatisering door preventieacties					

	Herstelgerichte aanpak minderjarige overlast plegers	NERO begeleidingen minderjarigen	SVPP / Grootstedenbeleid	2014/6130290/60/0490/02 - werkingskosten: aankoop klein materiaal	Tine Van Seuningen, Leentje Winkelmans	1,2
		monitoring en bijsturing van de werking				
		ouderlijke betrokkenheid verhogen				
		GAS bemiddeling minderjarigen				
	Bemiddelingen gemeentelijke administratieve sancties				Cheryl Keepers	0,8
Verbeteren leefbaarheid en veiligheid via gemeenschapsgerichte preventiezorg						
	Coördinatie en dagelijks beheer				Roel Van Den Brill	1
	Wijk toezichten, informeren en sensibiliseren via aanwezigheid in wijken en dorpen	meldingen doorgeven via tablets	SVPP / extra contingents	2014/6130260/60/0490/02 - Technisch onderhoud en herstelling materieel door derden; 2014/6130102/60/0490/02 - Telefoon en dataverkeer: vaste telefoon + GSM; 2014/6140020/60/0490/02 - Aankoop en onderhoud werkkleedij; 2014/6130250/60/0490/02 - Benodigdheden voor technisch onderhoud en herstelling materieel; 2014/6130390/60/0490/02 - Vacatiegelden en kostenvergoedingen voor occasionele prestaties	Maarten Thiry	21

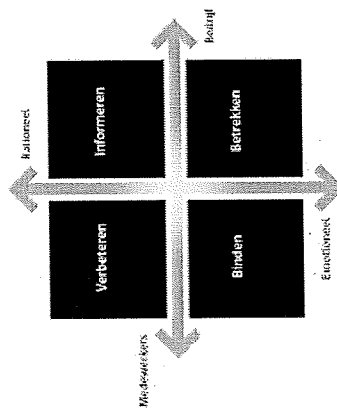
					2014/7405040/60/0490/02 - Specifieke werkingsubsidies: personeel; 2014/7405130/60/0490/02 - Specifieke werkingsubsidies: andere		
			efficiënte inzet wijkpatrouilles				
			openen en sluiten speelpleinen				
			GAS-vaststellingen gemeenschapswachten				
		Ondersteuning externe partners	Toezichten op De Lijn				
			ondersteuning De Nekker		2014/7001048/60/0490/02 - andere opbrengsten		
			ondersteuning Biesieklette				
		Op actuele tendensen en klachten een efficiënt antwoord bieden	Actieprogramma diefstal en inbraak (exclusief techno preventief advies)		2014/7450080/60/0490/02 - recuperatie van kosten: andere; 2014/6130290/60/0490/02 - werkingskosten: aankoop klein materiaal; 2014/6130020/60/0490/02 - Administratiekosten: documentatie en abonnementen; 2014/6130030/60/0490/02 - Administratiekosten: lidgelden	Maarten Thiry	
			actieprogramma leefbaarheid en netheid		2014/6130250/60/0490/02 - Benodigdheden voor technisch onderhoud en herstelling materieel		
			behandeling klachten overlastoket				
		Verkeersveiligheid	gemachtigd opzichters op gevaarlijke plaatsen				
			inzet vrijwilligers gemachtigd opzichter		2014/6140040/60/0490/02 - Andere vergoedingen		
		Administratie				Annick Davids	1
Bestuurlijke Handhaving als sluitstuk van een integrale werking	Gemeentelijke administratieve sancties Arrondissement Mechelen	Evaluatie toepassing GAS en aanpassing ABP Optimalisatie toepassing GAS in kader van de	Interlokale vereniging GASAM		2014/6140010/60/0480/02 - Vorming GASAM; 2014/6130060/60/0480/02 - Receipts, werklunches, representatie en public relations; 2014/6111100/60/0480/02 - Gas; 2014/6490180/60/0480/02 - Toegestane	Bart Passemiers, Smekens Mien, verv. Annemie Clement,	4,5

Innoveren van het lokaal veiligheidsbeleid		interlokale vereniging GASAM		<p>werkingssubsidies: GASAM; 2014/6130020/60/0480/02 - Administratiekosten: documentatie en abonnementen; 2014/6130014/60/0480/02 - Administratiekosten: drukwerk; 2014/6130090/60/0480/02 - ICT: software, licenties, niet-afschrijfbaar hardware en multimedia; 2014/6130050/60/0480/02 - Bureelbenodigdheden; 2014/6302000/60/0480/02 - Afschrijvingen op materiële vaste activa; 2014/6140040/60/0480/02 - Andere vergoedingen; 2014/6130102/60/0480/02 - Telefoon en dataverkeer: vaste telefoon + GSM;</p> <p>2014/6140010/60/0480/02 - Vorming en beroepsopleiding personeel; 2014/6103300/60/0480/02 - schoonmaak van gebouwen; 2014/6130210/60/0480/02 - Waterverbruik; 2014/6120400/60/0480/02 - Verzekering; andere;</p> <p>2014/6400030/60/0480/02 - Rechten en retributies;</p> <p>2014/6130040/60/0480/02 - Verzendings- en portkosten;</p> <p>2014/6140000/60/0480/02 - Verplaatsings- en verblijfskosten personeel; 2014/6110100/60/0480/02 - Elektriciteit; 2014/6130310/60/0480/02 - werkingskosten: aankoop diensten: prestaties van derde eigen aan de functie</p>	Moernaut Veerle, Katrien De Mey	
					Werner Van Herle	1
	Coördinatie en dagelijks beheer				Stef Christiaensen	1
	Integrale aanpak via een efficiënte veiligheidsketen	Afstemming SVPP op ander plannen	SVPP			
		Opmaken van een nieuw SVPPP met een globale visie op het lokale veiligheidsbeleid		2014/7405130/60/0490/02 - Specifieke werkingssubsidies; andere		
		Resocialisatie ex-gedetineerden				

	ontwikkelen pilotprojecten inzake persoonsgerichte veiligheidszorg	Resocialisatie veelplegers via TROEF	SVPP				
		voorkomen eergerelateerd geweld			2014/6140040/60/0490/02 - Andere vergoedingen		
		Ondersteuning YAR			2014/6130070/60/0490/02 - Relatiegeschenken, attenties en prijzen		
	Regierol aanpak en begeleiding van criminele jongeren en ex-gedetineerden	ondersteuning AGM: omgaan met agressie CGG	FOD Justitie Globaal Plan		2014/7405040/60/0490/02 - Specifieke werkingssubsidies: personeel	Nora Koubaa, Els Horemans	1,8
		ondersteuning AGM: omgaan met drugs De Sleutel				Kim Kostense	1
		ondersteuning Emmaüs			2014/6490111/60/0490/02 - Toegestane werkingssubsidies: toelage convenanten		
	Uitbouw eerstelijnswerking huis preventie en veiligheid	uitbouw onthaalfunctie organisatie van open informatiemomenten	SVPP		2014/6130060/60/0490/02 - Recepties, werklunches, representatie en public relations	Edwige Asselman	0,66
	Proactief, preventief en reactief omgaan met radicalisering	opmaken radicaliseringsbarometer			2014/6140040/60/0490/02 - Andere vergoedingen; 2014/7405130/60/0490/02 - Specifieke werkingssubsidies: andere	Alexander Van Leuven	1
		implementeren initiatieven	SVPP				
		intervenieren bij dreigende radicalisering					

		Effectevaluatie; ontwikkelen van innovatieve veiligheids- en preventie-initiatieven			
	Administratie			Dora Van Hoof	1
TOTAAL					€ 47,06

Model 39 Functies van interne communicatie

Interne communicatie binnen de afdeling preventie en veiligheid
 Een optimale interne communicatievorm leidt tot een nieuwe organisatiecultuur en identiteit door de 4 functies die het vervult.¹⁵

1. Informeren: doorgeven van praktische, organisatorische of operationele informatie
2. Verbeteren: informatie die via vorming wordt doorgegeven en leidt tot een betere werking of verhoogde vaardigheden
3. Binden: acties gericht op werksfeer en samenwerking
4. Betrokken: acties gericht op fierheid deel uit te maken van organisatie waaraan de medewerkers zelf meebouwen
5. Initiatieven & acties die binnen de afdeling preventie en veiligheid worden ontwikkeld rond deze vier functionaliteiten
 - Functionaliteit informeren:
 - o Stafvergadering:
 - Agenda: praktisch beheer huis preventie en veiligheid; opvolging stand van zaken actieplan SVPP; nieuws uit het departement;
 - Frequentie: wekelijks
 - Samenstelling: Preventieambtenaar en diensthoofden
 - o Stimuleren gebruik mailinglist 'huis voor preventie en veiligheid':
 - Doorgeven en delen algemene informatie; nieuwsbrieven diverse organisaties;

¹⁵ <http://www.modelenvanc.be/site/content/intercom.asp>

- Functionaliteit verbeteren:
 - o Interne vormingsmomenten:
 - Agenda: preventied medewerkers organiseren vormingsmomenten over hun werking, best practices, ideeën, ... voor volledige dienst preventie en veiligheid
 - Frequentie: minstens 1 per team per jaar
 - o Interne consultancy:
 - Vaardigheden delen met collega's: projectmanagement, vormingswerk, bemiddeling, omgaan specifieke doelgroepen, evaluatie methodieken, bevragingstechnieken, ...
 - o Actief gebruik van functioneringsgesprekken:
 - Minstens jaarlijks 1 functioneringsgesprek
- Functionaliteit betrekken:
 - o Jaarlijkse teamvergadering:
 - Agenda: terugblik vorig werkjaar en vooruitblik volgend werkjaar
 - Afsluiting met een informeel stuk: leidinggevende organiseren iets voor alle medewerkers
 - o Hertekenen opmaak en opvolgingscyclus actieplannen in functie van nieuwe structuur:
 - Procesevaluatie
 - Sturing / monitoring op basis van indicatoren; gezamenlijk te bepalen
 - Stuurborden worden actief gebruikt en geven een volledig beeld van stand van zaken projecten
 - Evidence based actieplannen: effectevaluatie
 - o Jaarlijkse tevredenheidsmeting interne communicatie waarvan de resultaten op teamvergadering besproken worden:
 - Alle medewerkers nemen daaraan deel
 - Enquête 2013 is nulmeting
- Functionaliteit binden:
 - o Informele momenten: Afsluiting van het jaar (zie teamvergadering), Happy hours 'smiddags, ...
 - o Stafvergadering als motor van interne communicatie:
 - Leden staf hebben een voorbeeldfunctie
 - Forum om interne conflicten te bespreken.

Partners en samenwerkingsverbanden van de afdeling preventie en veiligheid

Stadsbestuur

College van burgemeester en schepenen

De burgemeester heeft als verantwoordelijke voor de bestuurlijke politiek in de gemeente een belangrijke rol in het lokaal veiligheidsbeleid. De burgemeester moet zorgen voor de handhaving van de openbare orde en de rust op het grondgebied van zijn gemeente.

Naast de algemene bevoegdheden van de burgemeester is er binnen de huidige coalitie een schepen aangeduid die bevoegd is voor het lokale preventiebeleid.

Stedelijke consultatieve preventieraad

De preventieraad wordt opgericht volgens de richtlijnen van het enige bestaande, doch verouderde juridische kader. Daarnaast moeten ook de regels aangaande stedelijke adviesraden, zoals geformuleerd in het gemeentedecreet in acht genomen worden. In de gemeenteraad van september 2013 werd de nieuwe samenstelling, na aantreding van de nieuwe lokale coalitie, van de preventieraad goedgekeurd. In de gemeenteraad van januari 2014 werd het nieuwe huishoudelijke reglement voor de preventieraad aangenomen. De stedelijke consultatieve preventieraad is een adviesorgaan dat bevoegd is om adviezen uit te brengen en voorstellen te doen over ieder onderwerp dat betrekking heeft op het voorkomen van misdrijven en onveiligheid binnen de stad. Hij brengt adviezen uit, hetzij op verzoek van de stedelijke overheid, hetzij op eigen initiatief.

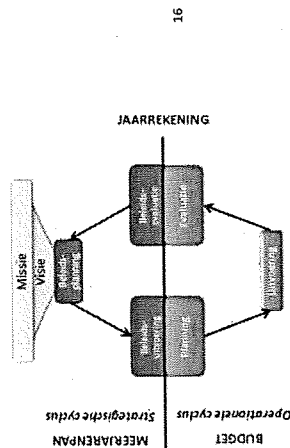
Operationeel overleg

Het beperkt stuurcomité is in Mechelen het 'operationeel overleg'. Dit overleg wordt wekelijks georganiseerd tussen burgemeester en politie. Om de twee weken wordt dit overleg uitgebreid met de schepen bevoegd voor preventie en de preventieambtenaar. Naargelang de inhoud van de dossiers kunnen daar ook andere ambtenaren uitgenodigd worden.

Stadsdiensten

Beleids- en beheerscyclus

Via het gemeentedecreet wil de Vlaamse Overheid steden ertoe aanzetten naar een planmatig beleid en een strategisch management te streven door nieuwe en moderne financiële regels op te leggen aan de steden en gemeenten. Dit wordt de beleids- en beheerscyclus genoemd. Kort gezegd komt het erop neer om inhoudelijk een aantal keuzes te maken op lange termijn die een stad belangrijk vindt om te realiseren. In hoofdzaak is dat een taak van degenen die op een democratische manier verkozen zijn. Het managementteam, en bij uitbreiding, het gehele ambtenarenapparaat moet op een dusdanige georganiseerd worden dat die inhoudelijke prioriteiten gerealiseerd kunnen worden. Het gaat daarbij vaak over kwaliteitsmanagement en interne controle procedures.

Figuur 1-1 De Beleids- en beheerscyclus

¹⁶ http://binnenland.vlaanderen.be/sites/default/files/volledige_cursus-versieklein.pdf

Opmerking [w1]: Preventiezorg
Opmerking [w2]: Nee, BBC vermeldt preventiezorg expliciet

Voor het beleidsdomein veiligheid zijn er 6 beleidsdoelstellingen weerhouden. Daaronder worden één of meerder actieplannen geplaatst waaraan één of meerdere acties gekoppeld zijn. Voor iedere actie wordt een financiële raming opgemaakt. Naast het beleidsdomein veiligheid zijn er nog 3 andere inhoudelijke beleidsdomeinen: "omgeving en openbare ruimte", "werken en vrije tijd, ondernemen en samenleven" en "kwaliteitsvol besturen". Onder elk van die andere beleidsdomeinen zijn doelstellingen, actieplannen en acties opgesomd. Dit maakt dat verschillende stadsdiensten over de verschillende departementen heen een bijdrage leveren aan een veilige, aangename en leefbare stad. Iedere stadsdienst doet dit vanuit zijn eigen bevoegdheden, expertise en met al dan niet gesubsidieerde middelen. We sommen hieronder enkele van die doelstellingen op en verwijzen voor de volledige beleidsnota naar bijlage 01.

De politiezorg wordt op een professionele wijze uitgebouwd en uitgevoerd.
Mechelen bouwt een sociaal preventieve werking uit de risicofactoren op criminaliteit en overlast.
Mechelen speelt een voortrekkersrol bij het innoveren van het lokaal veiligheidsbeleid.
Mechelen verbetert de leefbaarheid en veiligheid via een gemeenschapsgerichte preventiezorg
Mechelen verzekert de openbare rust, veiligheid en gezondheid
Snelle hulp in nood. Mechelen versterkt haar beleid op vlak van civiele veiligheid zodat te allen tijde personen, hun goederen en hun leefomgeving worden beschermd, en een gepaste hulpverlening wordt verleend.

De sector in verband met ruimtelijke planning, mobiliteit en stedelijke vernieuwing

Vanuit een doordacht ruimtelijk beleid wordt er gestreefd naar een duurzaam, betaalbaar en kwaliteitsvol leven in de stad. Zo zal een visie op de leefbaarheid van Mechelen ontwikkeld worden en zullen concrete projecten gerealiseerd worden door bepaalde sites in de stad te ontwikkelen. De publieke ruimte wil men aantrekkelijk maken voor bewoners en bezoekers. Hierbij houden de stadsplanners rekening met diverse veiligheidsaspecten bij het aanleggen en ontwikkelen van de publieke ruimte. Maar ook toegankelijkheid, kwaliteit en duurzaamheid zijn belangrijke criteria. Dit houdt onder meer in dat er bijkomende groene plekken in de stad gecreëerd worden. Parken en pleinen worden goed onderhouden om een propere en verzorgde stad te verzekeren. Ook de diverse stedenbouwkundige vergunningen en innames openbaar domein gaan samen met een doordacht en specifiek handhavingsbeleid. Op vlak van mobiliteit is er een evenwicht te zoeken tussen leefbaarheid en bereikbaarheid via het STOP-principe (Stappen, Trappen en Openbaar vervoer). Er is aandacht voor parkeren, autoluwe straten en intelligente circulatiemaatregelen moeten de veiligheid en leefbaarheid in de binnenstad verhogen. Dit alles moet van Mechelen voor iedereen een aantrekkelijke en betaalbare woonstad maken. Zo zal de strijd tegen leegstand en verkrotting verder aangegaan worden, waarbij ook huisjesmelkerij in het vizier komt.

De diensten binnen het departementen stedelijke infrastructuur zoals ruimtelijke planning en mobiliteit, uitvoeringsdiensten, dienst wonen, lokale economie, ... staan in voor de uitvoering van deze beleidsopties. Concrete projecten of acties die vanuit de afdeling preventie en veiligheid worden ontwikkeld en die raken aan deze beleidslijnen is er voorafgaandelijk altijd overleg. Daaruit kunnen concrete samenwerkingsverbanden ontstaan, zoals de stuurgroepen rond veilig handelen en ondernemen, stuurgroep fietsendiefstal, ...

DE DIENST LOKALE ECONOMIE

In de acties die de afdeling preventie en veiligheid ontwikkelt voor handelaars en zelfstandige ondernemers speelt de dienst lokale economie een belangrijke rol. Via hun netwerk en overlegstructuren wordt de doelgroep gemakkelijker bereikt en wordt dubbel werk vermeden. Zo kan bijvoorbeeld aangesloten worden op de handelsadviesraad of het lokaal economisch forum om dossiers rond het BIN-Z netwerk aan te kaarten, vormingen op maat te organiseren of de veiligheidsberichten en de consortiumbewaking voor bedrijventerrein te evalueren.

De sector werken en vrije tijd, ondernemen en samenleven

Mechelen zal de volgende jaren investeren in de lokaal economie door aantrekkelijk te zijn voor nieuwe bedrijven, de plaatselijke handel en horeca. Tegelijk wordt ook ingezet op de tewerkstellingskansen voor Mechelaars, onder andere door het goede voorbeeld te geven als stadsbestuur via werkgeverschap voor kansengroepen. Het stadsbestuur wil dat de stad leeft en bruist. Niet alleen door het ondernemerschap, maar ook op vlak van cultuur, sport en het vrijetijdsleven. Dit moet zowel de eigen bevolking aanspreken als ook toeristen naar Mechelen trekken. Er zal aandacht gaan naar een geïntegreerd evenementenbeleid en een bruisend maar veilig uitgaansleven. Het aspect diversiteit mag niet uit het oog verloren worden, want het cultureel, sport en vrijetijdsaanbod moet er voor iedereen zijn. De stad gaat aandacht besteden aan maatschappelijk kwetsbare groepen, zet in op talentontwikkeling van jongeren en stimuleert creativiteit. Mechelen is een multiculturele stad en besteedt veel aandacht aan diversiteit. Onder andere op vlak van taal, toegankelijkheid van diensten, gendergelijkheid, ontmoetingskansen, ... In het bijzonder is de consequente aanpak van racisme en discriminatie als expliciete doelstelling voorzien. Sociale cohesie staat centraal. Dus naast een thematische werking zal er ook een nieuwe gebiedsgerichte werking ontwikkeld worden om het samenleven in diverse buurten te bevorderen. Buurtopbouwwerk zal als methodiek een belangrijke rol spelen om actief burgerschap, participatie van de burger en vrijwilligerswerk als motor van het buurtleven te bevorderen. Voor gezinnen die het moeilijk hebben is er een gepast aanbod aan preventieve opvoedingsondersteuning enerzijds en anderzijds zullen initiatieven genomen worden om gelijke onderwijskansen te bevorderen. Aandacht voor diverse vormen van probleemgedrag op school hangt daar onlosmakelijk mee samen: spijbelen, drugs, geweld, etc. horen niet binnen een aangename en stimulerende schoolomgeving.

De diensten binnen de departementen cultuur en samenleving zoals wijk- en dorpszaken, dienst jeugd, dienst sport, onderwijsondersteuning, sociale economie, cultuurontwikkeling, etc. staan in voor de uitvoering van deze beleidsopties. Concreet projecten of acties die vanuit de afdeling preventie en veiligheid worden ontwikkeld en die raken aan deze beleidslijnen is er voorafgaandelijk altijd overleg. Daaruit kunnen concrete samenwerkingsverbanden ontstaan, zoals het overlegplatform probleemgedrag op school, stuurgroep burenen- en buurtbemiddeling, overleg overlast en buurt, werkgroep rond eergeerelateerd geweld, ...

DE DIENST ONDERWIJSONDERSTEUNING

In het kader van de samenwerking met andere stadsdiensten verdient de dienst onderwijsondersteuning een bijzonder plaats, omdat één van de stafmedewerkers van de afdeling preventie en veiligheid als het ware 'intern gedetacheerd' is naar deze dienst. Het gaat om de medewerker jongerenpreventie die werkt rond probleemgedrag op school, spijbelen, pesten, intrafamiliaal geweld, etc. De reden is dat de inbedding binnen de sector van het onderwijs betere garanties biedt en een toegang geeft tot de netwerken die met de lokale onderwijsinstellingen zijn opgebouwd. Dit komt de preventieve werking naar en in samenwerking met het onderwijs ten goede, omdat de medewerker qua beeldvorming eerder deel is van 'onderwijs' dan wel van 'veiligheid'.

Kwaliteitsvol besturen & de facilitaire diensten

De stadsorganisatie wil een optimale bestuurskwaliteit garanderen door principes van modern overheidsmanagement in te voeren. Het managementteam (MAT) is hier de motor tot verandering en stadsbrede dynamiek. Personeel en middelen worden optimaal ingezet waarbij netwerkvorming, public relations en expertise opbouw gestimuleerd worden. Een goed personeelsbeleid, ICT-tools en geschikte huisvesting zijn belangrijk om kwaliteitsvol klantgericht te kunnen werken. Een degelijk klachtenmanagement en een gezond financieel beleid zijn uiteraard ook belangrijke aandachtspunten.

Zoals voor de andere stadsdiensten kan de afdeling preventie en veiligheid voor al deze aspecten beroep doen op de interne expertise van de dienst personeelsbeheer, dienst financiën, Marketing & communicatie, dienst ICT, de stafcel Strategie en Ontwikkeling communicatiedienst en de uitvoeringsdiensten.

Externe publieke partners

Interlokale vereniging GASAM

De interlokale vereniging GAS Arrondissement Mechelen, kortweg GASAM, staat in voor de professionele organisatie van de toepassing van de gemeentelijke administratieve sancties in de 13 gemeenten van het gerechtelijke arrondissement Mechelen. De stad Mechelen is de beherende gemeente en stelt de sanctionerend ambtenaren en administratieve medewerkers aan. De uitgaven die gebeuren voor de toepassing van de GAS in het arrondissement worden volgens een afgesproken verdeelsleutel verdeeld over alle deelnemende gemeenten.

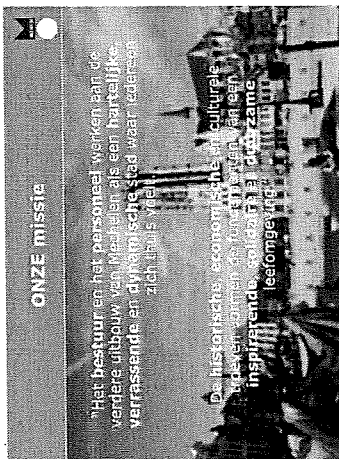
Naast de administratieve vervolging van de overtredingen, krijgen de sanctionerend ambtenaren nog enkele bijkomende taken, namelijk:

- het analyseren van de cijfers met het oog op het voorkomen van overlast,
- het assisteren van de colleges van burgemeester en schepenen bij het schorsen of intrekken van vergunningen alsook bij de administratieve sluiting van een inrichting
- het actualiseren van de politiereglementen
- het opvolgen van de wetgeving
- juridische ondersteuning aan vaststellende ambtenaren
- adviezen geven over bestuurlijke bevoegdheden
- het secretariaat van het beheerscomité

Lokale politie¹⁷

De lokale politie Mechelen draagt bij tot:

- een veilige en leefbare stad;
- de democratische ontwikkeling van de maatschappij;

¹⁷ Zonaaal veiligheidsplan 2014-2014, PZ Mechelen (5358): Visie, missie en waarden, p. 14.

- het garanderen van rechtszekerheid, rechtsgelijkheid en recht op veiligheid op het grondgebied van de stad Mechelen;
 - de integrale politiezorg in België.
- De lokale politie doet dit :
- vanuit de behoeften, de verwachtingen en de onveiligheidsgevoelens van de bevolking;
 - door de basispolitiezorg in al zijn aspecten te verzekeren;
 - door daarbij bijzondere aandacht te besteden aan de criminele feiten die de burger raken;
 - door minimaal een gelijkwaardige basisdienstverlening over het gehele grondgebied van de politiezone te waarborgen;
 - door bepaalde politietaken voor de federale overheid uit te voeren;
 - geïntegreerd en als team in samenwerking en samspraak met de bevolking, de overheden op de diverse niveaus, de federale politie en al wie maatschappelijk betrokken is;
 - oordeelkundig, flexibel en kwalitatief hoogstaand.
- De lokale geloofwaardigheid in de noodzaak om :
- de individuele rechten en vrijheden van elke burger te eerbiedigen en te doen eerbiedigen, in het bijzonder door :
 - een steeds doordachte en tot het strikte minimum beperkte aanwending van de dwangmiddelen die ons zijn toevertrouwd;
 - niet-discriminerend te zijn;
 - loyaal het beleid bepaald door de bestuurlijke en gerechtelijke overheden uit te voeren, onder meer door openlijk verantwoordelijkheid af te leggen over onze acties;
 - maatwerk tot op buurtniveau te leveren;
 - blijf te geven van volstrekte integriteit, in het bijzonder door onpartijdig en onkreukbaar te zijn;
 - op alle niveaus over gedreven en gemotiveerde mensen te kunnen beschikken, die zich verantwoordelijk voelen voor onze missie en die constant initiatieven nemen om deze missie beter te realiseren;
 - bezield te zijn door een geest van dienstverlening, in het bijzonder gekenmerkt door :
 - een permanente beschikbaarheid van onze diensten;
 - de betrachting de kwaliteit van ons werk voortdurend te verbeteren;
 - een klantvriendelijke houding;
 - de gepaste mensen en middelen optimaal aan te wenden;
 - samen een positieve werksfeer te bevorderen en bij te dragen tot het welzijn op het werk.

Parket van de Procureur des Konings – gerechtelijk arrondissement Mechelen¹⁸

Missie

Het optreden van het Openbaar Ministerie beoogt de handhaving van de democratische rechtsstaat en de verdediging van het algemeen belang. Het Openbaar Ministerie dient aan de vastgestelde misdrijven een proportioneel en maatschappelijk relevante reactie te geven, binnen een maatschappelijk aanvaardbare termijn, en bovendien rekening houdend met het belang van de slachtoffers.

In zijn overige wettelijke opdrachten treedt het Openbaar Ministerie op in het belang van de openbare orde en van de rechtzoekende.

¹⁸ Visie, missie en waarden uit het parketbeleidsplan van 27.03.2009: <http://parket-mechelen.opam.be/documents/52.html>

In zijn adviserende bevoegdheid verstrekt het Openbaar Ministerie de nodige informatie opdat de rechter, de bevoegde overheden of instanties een adequate beslissing zouden kunnen nemen.
Het Openbaar Ministerie zal zich inspannen om bij de verschillende rechtsmachten een efficiënte procesgang en een goede rechtsbedeling te verzekeren.

Waarden

Bij de uitoefening van zijn opdrachten zal het O.M. handelen met respect voor de wet en de fundamentele rechten en vrijheden op een integere, objectieve, onpartijdige, menselijke en onafhankelijke wijze.

Visie

a) de visie van het O.M. als korps in zijn geheel

Het Openbaar Ministerie wil proactief en repressief de criminaliteit beheersen en verminderen en aldus bijdragen tot een leefbare en veilige samenleving. Daartoe wil het Openbaar Ministerie ketengericht en herstelgericht werken.

Voor de rechtzoekende wil het Openbaar Ministerie garant staan voor een kwaliteitsvolle gemeenschapsgerichte dienstverlening.

Vanuit een integraal kwaliteitsmodel wil het Openbaar Ministerie zichzelf doelmatig en doeltreffend organiseren op een wetenschappelijk en statistisch onderbouwde wijze.

Als wezenlijk onderdeel van de democratische rechtsstaat wil het Openbaar Ministerie transparant zijn en verantwoording afleggen over het gevoerde beleid.

Door het verminderen van de doorlooptijden wil het Openbaar Ministerie een bijdrage leveren aan de strijd tegen de gerechtelijke achterstand.

b) arrondissementale accenten voor het parket van de Procureur des Konings te Mechelen

Het parket van de Procureur des Konings van Mechelen wil vooral streven naar een geïntegreerde en integrale benadering van de veiligheidsproblematiek samen met de bestuurlijke en politieke overheden, het onderwijs en socio-economische instanties.

Voor elk strafbaar feit dat vervolgd wordt wil het Mechelse parket een gepaste maatschappelijke reactie nastreven, waarbij niet alleen oog is voor traditionele straffen, maar ook voor alternatieve straffen, verbeurdverklaringen en maatregelen (zowel bestuurlijke als administratieve).

Door integrale kwaliteitszorg willen we tevens een optimale inwendige en externe communicatie en aanspreekbaarheid (laagdrempeligheid) realiseren en de kwaliteit bewaken van elk facet van ons optreden bij de opsporing, vervolging, (straf)rechtshandhaving, uitvoering en/of nazorg.

Justitiehuis

Een justitiehuis is een dienst bij Justitie en heeft als kerntaken:

- inlichtingen verstrekken aan de administratieve en gerechtelijke overheden,
- daders van misdrijven begeleiden bij de uitvoering van de straf of van de maatregel waartoe de rechter beslist heeft,
- slachtoffers van misdrijven informeren en bijstaan,
- de burger informeren.

De stad Mechelen werkt samen met het justitiehuis in het kader van de alternatieve gerechtelijke maatregelen. Via de Federale Overheidsdienst Justitie ontvangt de Stad Mechelen jaarlijks subsidies voor het aanwerven van medewerkers die alternatief gestraften 'omkaderen'. In de praktijk zijn er 3 gedetacheerde medewerkers die instaan voor 2 soorten vormingsprojecten, de zogenaamde leerstraffen:

- Een vormingsproject omgaan met agressie en sociale vaardigheidstraining voor ouders met een agressieproblematiek. Deze alternatieve gerechtelijke maatregel kan opgelegd worden in het kader van de bemiddeling in strafzaken (parket), de vrijheid onder voorwaarden (onderzoeksrechter) of als probatievoorwaarde (correctie rechter). De uitvoering van dit project gebeurt door 2 voltijdse medewerkers. Sinds april 2012 werden beide medewerkers gedetacheerd naar het CGG – De Pont te Mechelen (zie verder bij 'private partners').
- Een vormings- en behandelingsproject voor druggebruikers of ouders met een druggerelateerde problematiek. Het wettelijke kader is hetzelfde als dat voor het vormingsproject omgaan met agressie en sociale vaardigheden. Dit project wordt uitgevoerd door een medewerkster van de stad die binnen het dagcentrum De Sleutel te Mechelen is tewerkgesteld (zie verder bij 'private partners').

Provincie Antwerpen

De dienst Welzijn en Gezondheid formuleert doelmatige en passende acties om slachtoffers van fysiek, seksueel en psychisch geweld op te vangen. Ze ontwikkelt maatregelen en projecten om effectief op te treden tegen de verschillende vormen van geweld.

De Stad Mechelen werkt nauw samen voor wat het thema intrafamiliaal geweld betreft. Vanuit de provincie wil men een multidisciplinaire aanpak van intrafamiliaal geweld ontwikkelen en een antwoord bieden aan zowel slachtoffers (volwassenen en kinderen) als plegers van intrafamiliaal geweld. Het protocol Korte Ketten is einde 2013 door de stad onderschreven. Dit houdt in dat voor ernstige situaties van intrafamiliaal geweld een niet-anonieme casusbespreking tussen politionele, justitiële en hulpverleningsactoren mogelijk is. De stad kan zelfs vanuit haar werking alternatieve gerechtelijke maatregelen dossiers voor casusbespreking aanmelden. De werking van Korte Ketten is gelijkwaardig aan het CO3 project dat in 2013 de Belgische Prijs voor Criminaliteitspreventie heeft gewonnen.¹⁹ De lokale polititie is een belangrijke partner in de Korte Ketten en heeft hierin een trekkende rol opgenomen. Mechelen was eerst met de Korte Ketten. Antwerpen volgde later met CO3.

Daarnaast stimuleert de provincie de sensibilisering van bevolking, slachtoffers, mantelzorgers en professionelen inzake intrafamiliaal geweld. Jaarlijks wordt er op 25 november – de internationale dag tegen geweld op vrouwen – een campagne georganiseerd. Deze campagne heeft als doel de problematiek van intrafamiliaal geweld en meer specifiek geweld tegen vrouwen in de aandacht te brengen en te houden. Iedere 2 à 3 jaar is Mechelen gast stad van deze campagne.

ZUSTERS VAN HET CONVENT VAN BETHLEHEM

Deze congregatie zorgt in Duffel voor een permanente opvangmogelijkheid voor slachtoffers van intrafamiliaal geweld, die binnen de lokale crisisopvang en-interventie om welke reden dan ook niet terecht kunnen. De stad Mechelen heeft met hen een samenwerkingsakkoord afgesloten.

Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken – directie lokale integrale veiligheid

Het SLIV staat in voor de opvolging, ondersteuning en evaluatie van het strategisch veiligheids- en preventieplan (SVPP) dat de stad Mechelen met de federale overheid heeft afgesloten. De stad voorziet minstens jaarlijks in een evaluatie- en activiteitenrapport alsook in een financieel rapport. Deze documenten worden bezorgd aan de federale administratie en is bedoeld om de stand van zaken van de uitvoering van het SVPP te kunnen beoordelen. Jaarlijks worden terreinbezoeken uitgevoerd door de lokale adviseur om de voorgelegde activiteitenverslagen in de diepte te bespreken.

¹⁹ http://www.provant.be/binaries/TLUDSCHRIJT_WELZIJN_sep2012_web_tg_tcm7-163214.pdf

Brandweer

Kerntaken

- Brandbestrijding, brandpreventie en bestrijden van ontploffingsgevolgen
- opsporen en bevrijden van personen en dieren in gevaarlijke situaties, duiken, vrijmaken van de openbare weg na ongeval of storm, vernietiging van wespennesten
- dringende medische hulpverlening
- chemische, nucleaire en biologische vervuiling
- preventie van en hulp bij overstromingen
- installatie van de operationele commandopost op het terrein (noodplanning)
- internationale opdrachten op aanvraag van de minister van Binnenlandse Zaken
- aanwezigheid tijdens lokale manifestaties op aanvraag
- technische bijstand aan de politie en de gerechtelijke overheden (gericht)

Nood- en rampenplanningsambtenaar

Kerntaken

- Opmaken van het ANIP
- Ondersteunen coördinatieactiviteiten en –mechanismen tijdens een noodsituatie (overstroming, watersnood, zwaar verkeersongeval, brand, ...)

Private partners

Vrijwillige burenbemiddelaars

Sinds januari 2012 is er een groep van 8 vrijwilligers actief. Zeker in de opstartfase van het project of bij nieuwe vrijwilligers gaat er extra aandacht naar de coaching. In 2011 en 2012 heeft er ofwel na elk bemiddelingsgesprek of minstens na elke afgeronde bemiddelingsprocedure een coachend gesprek plaatsgevonden tussen de bemiddelaar en de coördinator van het project. Maandlijks wordt er een intervisiemoment georganiseerd met alle vrijwilligers en de coördinator.

Kinder- en tienerwerking Mechelen vzw

Sinds het veiligheids- en samenlevingscontract organiseerde de stad via haar eigen werking een kinder- en tienerwerking. Sinds 2008 – 2009 is de coördinatie van die werking overgegaan van de dienst preventie en veiligheid naar de jeugddienst. Echter, de middelen voor de loonsubsidie bleven behouden binnen het SVPP. In het najaar van 2013 werd een extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm (EVA-P) opgericht om de kinder- en tienerwerkingen voor de stad Mechelen te organiseren. Het programma dat deze organisatie voor de stad uitvoert, maakt het voorwerp uit van een samenwerkingsovereenkomst waarin de doelstellingen, acties, resultaten en indicatoren worden opgesomd.

Doelstellingen:

1. De hoofddoelstelling van de werking is kinderen en tieners die binnen hun eigen maatschappelijke setting dikwijls weinig kansen krijgen om zich te ontplooiën en te ontwikkelen te ondersteunen. De werking is erop gericht om door allerhande activiteiten de toekomstvooruitzichten van de kinderen- en tieners te bevorderen.

2. Het belang van een onderwijsdiploma en het belang van een geëngageerd burgerschap zijn essentiële pijlers. Door educatieve en recreatieve activiteiten worden de kinderen en de jongeren het belang van taal, onderwijs en tewerkstelling bijgebracht. Het is een permanente uitdaging voor de kinder- en tienerwerkers om een boeiende en inspirerende werking aan te bieden waarbij maatschappelijke interesse wordt opgewekt en waarbij de schoolactiviteiten bevorderd worden. De vrije tijdsactiviteiten zorgen voor een motiverende basis voor deze doelstellingen.
3. De werking probeert maximaal vaders en moeders van de kinderen en tieners te bereiken om hen te overtuigen van het belang van maatschappelijke betrokkenheid en onderwijs voor de toekomst van hun kinderen.
4. De kindwerking is steeds gemengd en de tienerwerking organiseert op frequente basis gemengde activiteiten om het samenleven van jongens en meisjes te bevorderen. Ook dit is in het belang van de ontwikkeling van het kinderen en hun toekomstig functioneren in de maatschappij.
5. Kinderen- en tieners in de werking worden nooit als slachtoffers gezien maar als waardevolle individuen die worden geholpen en ondersteund om een plaats in de maatschappij op te nemen. Onderwijs- en overheidsinstellingen worden hierbij als partner gezien. Kinder- en tienerwerkers hebben een brugfunctie en geven signalen vanuit de werking door naar deze bevoegde instanties.

Regionaal Open Jeugdhuis Mechelen (ROJM)²⁰ – Mobiel Jeugdwerk

De Stad Mechelen heeft in het kader van haar lokaal veiligheids- en preventiebeleid een samenwerkingsvereenkomst afgesloten met ROJM om de actie 'Mobiel Jeugdwerk' te organiseren. Via deze werkvorm worden een aantal belangrijke deelaspecten van het lokaal integraal veiligheids- en preventiebeleid uitgevoerd. De stad verwacht dat ROJM in het kader van haar diversiteitsclausule verder bouwt op de acties van de vorige periode. Het delen van expertise inzake omgaan met maatschappelijk kwetsbare jongeren en diversiteit gerelateerde thema's integreren in de opleidingstrajecten van de mobiele jeugdwerker. Een bijzondere aandacht gaat daarbij naar positieve identiteit en maatschappijvorming. Onder regie van de projectmedewerker wordt samengewerkt met de stad om een signaalfunctie rond dit thema uit te bouwen vanuit het mobiele jeugdwerk met respect voor de deontologische code van het mobiele jeugdwerk.

Doelstellingen:

De mobiele jeugdwerkers zijn aanwezig op plaatsen waar jongeren aanwezig zijn om hen te leren kennen en om overlast gevend gedrag te voorkomen

- Operationele doelstelling 1:
 - o Mobilele jeugdwerkers zijn aanwezig op gans het grondgebied van de stad Mechelen om contacten te onderhouden met jongeren en te bemiddelen in conflicten.
 - o In de gebieden waar de kinder- en tienerwerking en buurtsport actief is, wordt in overleg met deze werkingen een ondersteunend projectmatig vrije tijdsaanbod gedaan voor en op vraag van jongeren ouder dan 15 jaar
- Operationele doelstelling 2:
 - o De mobiele jeugdwerkers worden op vraag van de stad of op vraag van de lokale politie ingezet op plaatsen waar overlastgedrag wordt vastgesteld.
- Operationele doelstelling 3:

²⁰ <http://www.rojm.be/>

- o Het werken rond individuele problematieken van jongeren door mobiele jeugdwerkers wordt afgebakend en geconcretiseerd rond het experimenterend druggebruik van jongeren. Naar analogie van het pilootproject vroegdetectie en interventie wordt 1. voltijdse mobiele jeugdwerker ingezet als vroegdetectie medewerker.

➤ Operationele doelstelling 4:

- o vzw ROJM neemt systematisch deel aan het halfjaarlijks overleg tussen veldwerkers georganiseerd in het kader van de lokale overlastproblematiek en vrijetijdsbehoeften van jongeren

➤ Operationele doelstelling 5:

- o Vzw ROJM zet verder in op de interne kwaliteitszorg voor het mobiele jeugdwerk

De Sleutel vzw

De Sleutel situeert zich binnen de gezondheidszorg en richt zich naar mensen met drugproblemen en risicogroepen met een aanbod van preventie, crisisopvang, ambulante en residentiele hulpverlening en werkgelegenheid in Vlaanderen. De organisatie gelooft in de meerwaarde van een drug vrij leven en vormt hun drijfveer. Ze helpen hun cliënten zich zelf optimaal te realiseren en zich te re-integreren in de samenleving. De Sleutel kiest voor verandergericht werken in samenspraak met elke cliënt.

Zoals hoger reeds aangegeven detacheeert de stad een vormingsmedewerker naar De Sleutel te Mechelen om te werken met alternatief gestraften met een drugproblematiek. De samenwerking rond vroegdetectie en interventie voor experimenterende druggebruikers is in 2012 stilgevallen en zal in samenwerking met De Sleutel, ROJM, onderwijsinstellingen en de stad binnenkort nieuw leven ingeblazen worden.

Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg – De Pont²¹

Dit centrum begeleidt en behandelt mensen én hun omgeving die ernstige psychische problemen hebben en waarvoor hulp uit de omgeving en eerstelijnszorg (huisarts, diensten maatschappelijk werk,...) onvoldoende blijkt. Ze beschikken over een gespecialiseerd team van psychologen, psychiaters, logopedisten en maatschappelijke werkers waardoor ze een betaalbare en verantwoorde geestelijke gezondheidszorg kunnen aanbieden. Het centrum werkt vanuit de mogelijkheden van de cliënt en zijn omgeving samen met andere hulpverleners en organisaties in de regio.

Zoals hoger reeds aangegeven detacheeert de stad een vormingsmedewerker naar het CGG De Pont te Mechelen om te werken met alternatief gestraften met een agressieproblematiek of met een gebrek aan sociale vaardigheden.

Ook op vlak van drugpreventie werkt de stad samen met het CGG De Pont. De regionale drugpreventiewerker heeft als taak het stimuleren, begeleiden en coördineren van preventie-initiatieven rond drugs in de regio. Hij werkt met intermediairen uit diverse sectoren (justitie, onderwijs, welzijn, gezondheid, vrije tijd,...) Het is de bedoeling om via overleg, advies en ondersteuning allerlei instanties te coachen in een diepgaande, langdurige en samenhangende preventiewerking. In alle vestigingen wordt door de multidisciplinaire teams een gerichte hulpverlening aangeboden voor cliënten met middelenmisbruik (alcohol, medicatie, drugs). De ondersteuning wordt veelal veruiterlijkt via drugbeleidsplannen op maat van de begeleide organisaties.

²¹ <http://www.cggepont.be/>

Tot slot bestaat er een samenwerkingsverband tussen CGG De Pont, de Mechelse basis- en secundaire scholen, volwassenenonderwijs, de stad Mechelen en de Vlaamse Departementen Onderwijs en Welzijn. Via individuele begeleiding, groepswerking, KTO, Hergo, LTO, carrousel en gezinsbegeleiding wordt de problematische schoolloopbaan van jongeren geremedieerd. Dit gebeurt via diverse modules door een gespecialiseerd team van 6 personen binnen het CGG De Pont.

Centrum voor Algemeen Welzijnswerk & Jongeren Advies Centrum

Het CAW is, naast onder andere de lokale politie en het parket, een structurele partners binnen de werkgroep eengerelateerd geweld en wordt betrokken bij de Korte Ketten aanpak van de provincie. De stad heeft geen formeel samenwerkingsakkoord met deze organisatie afgesloten voor wat een specifieke preventiewerking betreft, maar de afdeling doet regelmatig beroep op de expertise van het Jongeren Advies Centrum (JAC). Zij helpen onder andere mee bij het opstellen van educatieve werkmappen rond pesten, geweld, etc. die ter beschikking gesteld worden van leerkrachten en aansluiten op educatieve toneelvoorstellingen (zie activiteitenrapport Mechelen 2011-2012).

Stakeholders

Dit zijn in essentie de belanghebbenden van een goed en efficiënt veiligheids- en preventiebeleid en de dienstverlening vanuit de afdeling preventie en veiligheid dient op de specifieke noden en behoeften van deze 'klanten' afgestemd, bereikbaar en toegankelijk te zijn. Daarnaast kunnen stakeholders ook participanten zijn aan een concrete actie door een actieve bijdrage te leveren aan een werking, door een ondersteunende rol te vervullen (bijvoorbeeld op vlak van communicatie). Het gaat dus om een dubbele rol. De stakeholders zijn dus bepaalde doelgroepen in de lokale gemeenschap, zoals de jongeren, senioren, leerkrachten, handelaars, pendelaars, toeristen, allochtonen, ... die betrokken kunnen worden bij het lokale veiligheids- en preventiebeleid via middenveldorganisaties, socio-culturele verenigingen, buurtcomités en dergelijke meer.

SWOT analyse preventie en veiligheid

Opportunities:

- Verruiming van prioritaire fenomenen
- Inschuiven personeel gemeentelijke administratieve sancties
- Beveiliging openbare ruimte technopreventieve tools (camera's, ...)
- Samen te lezen met hervorming wetgeving gemeenschapswachters: verruiming bevoegdheden
- Sociaal gerichte preventie blijft behouden, niet de bedoeling daarover te discussiëren: shw, wkl's, drugs, ... (info VVSG).

Bedreigingen:

- Vermindering van subsidie met 1%, naar 810.553,- euro in plaats van 821.560,- euro
- Juist evenwicht bewaren in proactieve (sociale preventie), preventieve (toezicht & controle) en reactieve (bestuurlijk handhaven)
- Gemeenschapswachters: doordacht en intelligent omgaan met verruiming bevoegdheden (cf. cameratoezicht)
- Uit de nadruk op fenomenen volgt dat huidige werking naar onderwijs (spijbelen, geweld op school) en jeugdcriminaliteit (werkingen kansarme jeugd, straathoekwerk, mobiel jeugdwerk, etc.) vertaald moet worden
- Afschaffing van fenomeen schoolverzuim. Controle leerplicht en spijbelactieplan zijn – naast kleuterparticipatie – minimale voorwaarden om subsidies in kader van het decreet flankerend onderwijsbeleid te ontvangen.

Sterktes:

- Huis voor preventie en veiligheid: interne communicatie tussen diverse geledingen & zichtbaarheid/bereikbaarheid Mechelaar neemt toe
- Vrij stabiele en ervaren equipe die voorbij jaren degelijke basiswerking met een ruim netwerk heeft uitgebouwd
- Reële werking dienst preventie en veiligheid (na hervorming) als integraal beleid zou daardoor omvat kunnen worden door het SVPP en kunnen samenvallen met de BBC. Dit zorgt voor éénheid in beleidsplanning
- Beleidscyclus BBC, ZVP en SVPP vallen samen vanaf 2014.

Zwaktes:

- Inkrimping van middelen leidt tot enkele lacunes: technopreventief advies, drugpreventie
- Timing SVPP, kadernota, ... is niet gekend en federale verkiezingen medio 2014; volledige inhoudelijke en administratieve procedure moet nog opgestart worden: zeer weinig tijd om op een ernstige manier een 'gedragen' beleidsplan te maken.

Voorstelling van het redactiecomité

- Bart Somers, burgemeester Stad Mechelen
- Walter Schroons, schepen bevoegd voor het preventiebeleid Stad Mechelen
- Werner Van Herle, preventieambtenaar- eindredactie lokale veiligheidsdiagnostiek en strategisch veiligheids- en preventieplan 2014-2017
- Yves Bogaerts, korpschef lokale politie Mechelen
- Tania Roggeman, strategisch analist lokale politie Mechelen, specifiek voor het aanleveren politionele cijfergegevens
- Leentje Winkelmans, coördinator sociale preventie Stad Mechelen
- Roel Van Den Briel, diensthoofd gemeenschapswachten Stad Mechelen
- Bart Passemiers, diensthoofd bestuurlijke handhaving Stad Mechelen – coördinator GASAM

II. Analyse

Beschrijving gegevensverzameling

Kwantitatieve gegevens

Politiegegevens

De lokale politie heeft een aantal instrumenten ontwikkeld om een volledig en methodologisch correct lokaal veiligheidsbeeld op te maken. Deze instrumenten worden gebruikt om het zonaal veiligheidsplan te onderbouwen en om politieke prioriteiten te bepalen. De lokale politie baseert zich zowel op objectieve als op subjectieve bronnen om haar scanningsinstrumenten te voeden van accurate gegevens:

- de politieke criminaliteitsstatistiek (PCS) die opgesteld wordt door de federale politie en een overzicht bieden van alle processen-verbaal voor de politieke zone
- Mechelen (zowel de gegevens van de lokale als de FGP) de eigen ISLP - databank van de lokale politie
- de wijkbarometer overlast: een instrument door de lokale politie ontwikkeld om de geregistreerde overlast op wijkniveau in kaart te brengen
- de wijkbarometer veiligheid: een instrument door de lokale politie ontwikkeld om de criminele fenomenen op wijkniveau in kaart te brengen
- Veiligheidsbevraging en veiligheidsmonitor

De argumentaties, die cijfermatig zijn onderbouwd, dienen als ondersteuning bij de uiteindelijke keuzebepaling van de prioriteiten. De gegevens hebben betrekking op 2011 en worden vergeleken met het gemiddelde van de voorgaande 3 jaren.

Veiligheidsbevraging 2011

De lokale politie Mechelen legt haar beleidslijnen en prioritaire actieterrainen voor de komende jaren vast in het zonaal veiligheidsplan 2014-2017. Hierbij is het tevens van belang de mening van de inwoners van onze politieke zone te kennen aangaande de verschillende overlast- en veiligheidsthema's. In de voorbereiding van dit plan werd de "lokale veiligheidsbevraging 2011" georganiseerd.

De lokale veiligheidsbevraging is geen verderzetting noch vervanging van de lokale veiligheidsmonitor die tweejaarlijks wordt georganiseerd. We dienen deze lokale veiligheidsbevraging eerder te zien als een "tussentijdse noodoplossing" in afwachting dat de monitor terug zal worden georganiseerd. Vergelijkingen van resultaten met de laatste monitor (2008) zijn aldus methodologisch niet verantwoord, doch waar enigszins mogelijk hebben we een aantal vergelijkingen doorgevoerd.

350 inwoners van onze politieke zone werden bevraged over thema's rond veiligheid: buurtproblemen, slachtofferschap, veiligheidsgevoelens en evaluatie van de politiewerking. Een aantal achtergrondkenmerken werd bevraged om analyses naar bevolkingsgroepen mogelijk te maken. De respondenten kregen de enquête via de post toegestuurd, met de mogelijkheid deze via Internet in te vullen.

Het beheer en de uitvoering van de lokale veiligheidsbevraging 2011 lag in handen van de lokale politie. Concreet stond zij in voor de verspreiding van de enquête, het verzamelen van de ingevulde vragenlijsten, het sturen van herinneringen om de respons te verhogen en het registreren van de schriftelijk ingevulde enquêtes. Na de statistische verwerking werd de analyse van de resultaten op zijn beurt uitgevoerd door de lokale politie. Zij werden methodologisch ondersteund door de dienst Beleidsgegevens van de Directie van de operationele politionele informatie (CGOP/B) bij de federale politie. Zo deed CGOP/B de steekproeftrekking en assisteerde bij de tabellenrapportage. Voor dit lokale initiatief werd een beroep gedaan op de gemeente voor het verkrijgen van informatie uit het bevolkingsregister.

Stadsbevraging

Het bestuursakkoord 2013-2018 heeft als uitgangspunt genomen dat de stad niet alleen op het stadhuis wordt gemaakt, maar in de allereerste plaats door de Mechelaars wordt gemaakt. Een nauw betrokken Mechelaar is van essentieel belang voor een gedragen besluitvorming. Binnen dat kader zijn de Maneblussers geraadpleegd over enkele grote thema's via een stadsbevraging. De bevraging liep van 23 september tot en met 25 oktober.

De enquête buigt zich over drie algemene vraagstukken:

1. Welke waarde kennen de burgers toe aan de vijf horizontale doelstellingen: Kindvriendelijke stad, Klantvriendelijke stad, Inclusieve stad, Participatieve stad, Slimme stad
2. Welke prioriteit kennen de burgers toe aan geplande stadsprojecten binnen de thema's stadsontwikkeling, cultuur & vrije tijd en dienstverlening?
3. Welke bekommernissen hebben de burgers? Wat zou jij aanpakken als jij burgemeester van Mechelen zou zijn? Elke deelnemer wordt gevraagd suggesties te geven ter verbetering van de stad en z'n buurt.

- Kanalen-

- Online: via de website van de stad worden bezoekers uitgenodigd om online de bevraging in te vullen/ webbanner/nieuwsbericht dat altijd vooraan wordt gezet/ facebook/ twitter
- persconferentie/streekkrant /radiospot
- Schriftelijk: in elke wijk en in elk dorp werden op willekeurige basis huisbezoeken gedaan om te peilen naar de mening van de bewoners (gemiddeld 25 per wijk en dorp)
- Bevragingen via de gemeenschapswachten (tijdens graveeracties aan het Huis van Preventie, patrouille in de buitenwijken, op de Grote Markt,...)
- Schriftelijke formulieren waren te verkrijgen in het Huis van de Mechelaar en de bib
- Om een zo breed mogelijke groep te bereiken, werden ook alle verenigingen, die op een manier verbonden zijn met de stad, aangeschreven en opgeroepen om deel te nemen aan de enquête.
- Diversiteitscafé

Kenggetallen lokale veiligheids- en preventiewerkingen

Deze cijfers geven een van de resultaten van een specifieke preventiewerking en niet over een lokale veiligheidsproblematiek. Ze brengen dus eerder het proces in kaart, dan wel de problematiek.

Toegevoegde vragenlijst in het kader van de lokale veiligheidsbevraging

In de lokale veiligheidsbevraging 2011 zijn er specifieke opgenomen die peilden naar de specifieke kennis van diverse preventieve initiatieven bij de Mechelaar.

Evaluatie van het proefproject SDNA

Met de beslissing om het project SDNA in Mechelen in te voeren, werd ook meteen vastgelegd een degelijke evaluatie ervan te organiseren. Deze evaluatie is echter slechts beschrijvend van aard. Via de verzamelde data kunnen geen causale verbanden gelegd worden tussen de verschillende gemeten variabelen en de invoering van SDNA. De gegevens schetsen wel een beeld waaruit we voorzichtigte hypothesen kunnen onttrekken. De evaluatie werd op volgende manier ingericht:

- Via een vragenlijst gingen we de onveiligheidsgevoelens van bewoners binnen de proefzones na. Tijdens een tweede meting, 6 maanden na de invoering van het project, legden we de respondenten opnieuw dezelfde vragenlijst voor om op deze manier te bekijken of hier al dan niet sprake zou zijn van een vermindering van onveiligheidsgevoelens.
- Via de enquête werd bij de respondenten gevraagd naar hun kennis aangaande allerlei preventieve initiatieven rond woninginbraak, zoals technopreventief advies, vakantietoezicht, hercosi, ... Tijdens de tweede bevraging gingen we na of respondenten al dan niet bewuster omgingen met het thema woninginbraak, eventueel extra opzoekingen deden en in hoeverre hun kennis omtrent deze initiatieven uitgebreid werd. We wilden nagaan of SDNA een toename van *security awareness* teweegbrengt bij de bewoners.
- Tijdens de tweede bevraging werden de respondenten ook vragen voorgelegd omtrent SDNA zelf. Zo vroegen we of zij dit project al dan niet kenden, waarom mensen eventueel niet overgingen tot de aankoop van dit product, enzovoort.
- De lokale politie van Mechelen gaf volgende gegevens door om mee te nemen in de evaluatie van het project:
 - o Cijfermatige gegevens inzake woninginbraak in de proefzones (zowel voor als na de invoering van het project)
 - o Cijfergegevens rond terugbezorging van gestolen goederen aan de rechtmatige eigenaar doormiddel van SDNA

De afname van de vragenlijst werd gedaan door de dienst gemeenschapswachten van de stad Mechelen. Per proefzone werden twee medewerkers geselecteerd, die zowel de voor- als nameting afnamen. De gemeenschapswachten trachtten een zo groot mogelijke fysieke spreiding te bekomen binnen de proefzone. Tijdens de eerste bevraging werden in totaal 287 bewoners bevraagd. In de tweede bevraging lag dit aantal op 233. De gemeenschapswachten bevroegen de bewoners van dezelfde woningen en bij 84% van de enquêtes werd ook effectief dezelfde respondent bevraagd.

Actieplan 2013 — dienst preventie en veiligheid

Dit geeft een overzicht van de resultaten die geboekt zijn in het kader van de actieplannen die voor 2013 zijn opgemaakt. Er wordt een overzicht gegeven van de behaalde resultaten in functie van het actieplan dat voor de dienst preventie en veiligheid is opgemaakt en door het college van burgemeester en schepenen is goedgekeurd. Jaarlijks maakt de dienst zoals ook bepaald in het strategisch veiligheids- en preventieplan een concreet actieplan op per deelwerking van de dienst. Doorheen het werkingsjaar worden deze actieplannen gemonitord en desgevallend bijgestuurd waar nodig. Op het einde van het werkjaar worden kengetallen verzameld van de werking zodat de geleverde inspanningen meer zichtbaar worden en de resultaten gecommuniceerd kunnen worden.

Registratie gemeenschapswachten

De afgelopen jaren investeerde het stadsbestuur in haar dienst gemeenschapswachten, zowel financieel alsook in de structuur van de dienst. De manier van aansturen werd aangepast, de dienst werd ondergebracht in het huis voor Preventie en Veiligheid, er werd 1.5 VTE extra aangeworven, PC tablets aangekocht, enzovoort. Doel hiervan was deze dienst nog meer in te schakelen binnen de gehele stadsadministratie om op deze manier werk efficiënter te laten verlopen.

Op korte termijn leverde dit al heel wat positieve resultaten op. Zo brachten de gemeenschapswachten alle leegstand en verwaarlozing in Mechelen in kaart, gaven ze ondersteuning aan de dienst marketing en communicatie bij de organisatie van de ommeegang en doet de dienst gerichte controles naar innames van openbaar domein. In het kader van veiligheid en vlotte doorgang acht de stad dit als zeer belangrijk! Met hetzelfde aantal medewerkers voerde de dienst voor 5500 extra werkuren opdrachten uit. Dat komt neer op bijna 3 voltijdse medewerkers.

Jaarverslag GASAM

In 2008 werd de Interlokale Vereniging Gemeentelijke Administratieve Sancties Arrondissement Mechelen, kortweg GASAM, opgericht. Sindsdien maken naast de steden Mechelen en Lier ook de 11 gemeenten van het gerechtelijk arrondissement Mechelen gebruik van de mogelijkheid tot het opleggen van gemeentelijke administratieve sancties (GAS) voor overtredingen op hun lokale politieverordeningen.

Vanaf 2009 begonnen de sanctionerend ambtenaren effectief met het opleggen van administratieve geldboetes voor het gehele werkgebied van het arrondissement. In dit derde jaarverslag geven we u cijfergegevens, informatie en duiding betreffende de GAS-dossiers die in 2011 ter behandeling werden doorgestuurd naar de sanctionerende ambtenaren.

In 2011 werden er 3.813 dossiers behandeld voor de dertien deelnemende steden en gemeenten. Dit betekent een lichte daling ten opzichte van het aantal dossiers van 4.052 in 2010. Deze daling is te merken bij het aantal dossiers van de twee steden, Mechelen en Lier. Bij de 11 gemeenten uit het arrondissement kan er eerder een stijgende tendens opgemerkt worden. U vindt in dit verslag naast de commentarierende cijfergegevens ook een beschrijving van de werking van de interlokale vereniging, de procedure tot het opleggen van de administratieve geldboete en een toelichting betreffende de bemiddeling.

Kwalitatieve gegevens

Memorandum stadsadministratie - oktober 2012

De administraties van de stad- en het OCMW zijn een actieve partner van het bestuur in Mechelen en denken mee na over de langetermijnperspectieven voor Mechelen, onze stads- en onze OCMW-organisatie. De managementteams van zowel de stad als het OCMW bieden dit document na de gemeenteraadsverkiezingen van 14 oktober 2012 aan de nieuw verkozen politici aan. Het kadert binnen de beleidsvoorbereidende taken van de administratie. Doelstelling is om lokale politieke actoren voldoende en juiste informatie te geven zodat zij een goed lokaal beleid kunnen uitstippelen voor de volgende legislatuur. Het Memorandum heeft dan ook de gezonde pretentie dat het actief wil gebruikt worden bij het opmaken van een nieuw bestuursakkoord en dat het samen met dit bestuursakkoord ook als aanzet kan dienen voor de strategische nota 2014-2019 die in het kader van de nieuwe beleids- en beheerscyclus (BBC) zal worden opgemaakt. Het Memorandum heeft evenwel niet de pretentie volledig te zijn. Het focust daarentegen op een aantal concrete thema's:

- 1) Klantgerichte dienstverlening, 2) Wonen in Mechelen 2020, 3) Preventie en veiligheid, 4) Cultuur en vrijetijdsbeleving, 5) Lokale economie en werk, 6) Gebiedsgerichte werking, 7) Kansarmoede en sociale achterstelling, 8) Zorg – Kinderopvang, 9) Zorg – Vergrijzing, 10) Smart City.

Voor elk van deze 10 thema's werd vanuit de bevindingen uit de omgevingsanalyse en de thematafels een beknopte nota gemaakt waarin de essentie voor dit thema naar voor werd gebracht voor de volgende jaren. Daarnaast worden aan de nieuwe bestuurders een aantal concrete beleidsaanbevelingen aangereikt die uit de analyses voortkomen en gedragen worden door de beide managementteams van de stad en het OCMW.

Door de professionalisering van de dienst staan we steeds verder van de oorspronkelijke doelstelling van het project stadswacht, namelijk langdurig werklozen terug in het reguliere arbeidscircuit brengen. Het is van belang realisme in te aan

Coalitieakkoord Mechelen 2013-2018

Het bestuursakkoord van VLD-Groen-M+, NV-A en CD&V voor 2013-2018 draagt de titel 'Samenwerken aan een beter Mechelen'. Het document bevat 19 hoofdstukken waarin de beleidsintenties worden neergeschreven. Hoofdstuk V handelt over veiligheid en gaat over 27 beleidspunten waarin zowel integrale veiligheid, de lokale politie, specifieke preventiemaatregelen, concrete veiligheidsthema's alsook de civiele veiligheid aan bod komen.

Analyse gegevens

Kwantitatieve gegevens

Politiolele gegevens²²

Het aantal geregistreerde inbreuken op het strafwetboek daalt in 2011 tussen de 3% à 6%²³ ten opzichte van het gemiddelde van de 3 voorgaande jaren. De misdrijven tegen de eigendommen maken 51% uit van het totaal aantal geregistreerde feiten en zijn daarmee de grootste categorie. Kijken we naar de wijkbarometer, dan zien we een duidelijke afname van het aantal inbraken in woningen (7%) en gebouwen (29%).

Diefstal afname van het aantal inbraken in woningen (7%) en gebouwen (29%). Diefstal afname van het aantal inbraken in woningen (7%) en gebouwen (29%). Diefstal afname van het aantal inbraken in woningen (7%) en gebouwen (29%). Diefstal afname van het aantal inbraken in woningen (7%) en gebouwen (29%). Diefstal afname van het aantal inbraken in woningen (7%) en gebouwen (29%). Diefstal afname van het aantal inbraken in woningen (7%) en gebouwen (29%).

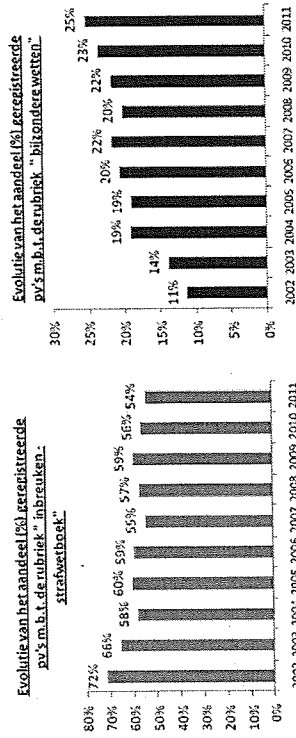
Winkeldiefstal en de fietsdiefstal kenden een lichte stijging. Wat de winkeldiefstal betreft blijkt uit de wijkbarometer een duidelijke toename van 6%. We merken daarin ook een forse daling van diefstallen van en uit auto's.

Ook de misdrijven tegen de eigendommen (vandalisme, beschadigingen, etc.) daalden met 8% à 11%. Binnen deze categorie vormen brandstichting en beschadiging van roerende goederen de uitzondering. Ze stijgen met respectievelijk 2% en 4,5% à 7%. De wijkbarometer tekent zelfs een stijging van 9% op voor schade en vandalisme. De bedrogmisdrijven dalen fors: tussen 12% à 16% !

De misdrijven tegen personen, het gezin en de zedenmisdrijven kennen als algemene categorie een daling van om en bij de 6% ten opzichte van de voorbije 3 jaren. De wijkbarometer bevestigt dit beeld. Let in het bijzonder op de sterke afname van het aantal handtasdiefstallen (33%). Dit zijn feiten die toch wel een belangrijke impact hebben op het veiligheidsgevoel. De geweldsmisdrijven (buiten familieverband) dalen met 11% à 12%. Het geweld binnen de familie neemt weliswaar toe met ongeveer 4%. Allicht speelt de pro-actieve werking van de afdeling Jeugd en gezin hierin een grote rol. Ook andere vormen van relationeel geweld, zoals belaging en stalking kennen toch wel een sterke stijging (ongeveer 20%). De aanrandingen van de eerbaarheid en doodslag of moord nemen eveneens toe.

²² De scanningsmatrix objectieve gegevens, de wijkbarometer overlaast en de wijkbarometer veiligheid zijn in extenso als bijlage aan de lokale veiligheidsdiagnostiek gevoegd

²³ De verschillen tussen databanken (SLP-databank en federale politie) hebben onder andere met andere afsluitsdata te maken. Bij vergelijking van de verschillende databanken zijn de tendensen steeds dezelfde.

Wat de bijzondere strafwetten betreft, daar zien we een sterke toename van het aantal geregistreerde inbreuken op de wetgeving op de verdovende middelen van 11% à 15%. Hoewel deze cijfers vooral een weergave zijn van de politionele aandacht voor naar dergelijke feiten, gaat het toch wel over forse toenames voor bezit, handel en fabricatie. De inbreuken op de vreemdelingenwetgeving, vooral wat betreft de categorie 'verblijf' stijgt sterk ten opzichte van de voorbije jaren. De inbreuken op de milieuwetgeving nemen toe, vooral datgene wat met geluid te maken heeft. Ondanks een grote toename in het aantal meldingen van sluikestort, merken we een daling van het aantal geregistreerde feiten. We merken ook een toename van het aantal inbreuken tegen de jeugdbescherming en een forse toename van inbreuken tegen de wapenwetgeving. Tot slot, moeten we vaststellen dat er meer verkeersongevallen geregistreerd werden en dat de verkeersgerelateerde vormen van overlast toch wel sterk toenemen.

De wijkbarometer overlast maakt een onderscheid tussen persoonsgebonden overlast, visueel-ruimtelijke overlast en verkeersoverlast. Elk van deze categorieën is gestegen in 2011 ten opzichte van het gemiddelde van de voorbije 3 jaren. Persoonsgebonden overlast neemt met 8% toe. Vooral de problematiek bij manifestaties (bijeenkomsten en samenscholingen) en het niet naleven van toegangsverboden springen in het oog, naast de draggerelateerde overlast. Het hinderlijke gedrag neemt daarentegen af. De visueel-ruimtelijke overlast neemt over het algemeen met 16% toe, vooral te wijten aan inbreuken rond netheld (in het bijzonder het bevullen van de openbare ruimte en water- en luchtvervuiling. Hoewel het nachtlawaai afneemt, is er een groeiende problematiek van de zogenaamde 'boomcars'. Nemen we alle categorieën samen om een uitspraak te doen over 'de' overlast, dan zou 'de' overlast met iets meer dan een derde zijn toegenomen in 2011.

Lokale Veiligheidsbevraging 2011

Als bijlage 02 is de analyse van de data in extenso terug te vinden.²⁴

Buurtproblemen

Aan de hand van de som van de antwoordcategorieën 'eerder wel' en 'helemaal wel' van de Mechelse respondenten kan een top 5 van meest ervaren buurtproblemen voor de stad worden opgemaakt:

1. Onaangepaste snelheid in het verkeer - 67%
2. Sluikstorten en zwervuul - 46%
3. Agressief verkeersgedrag - 46%
4. Wild parkeren - 42%
5. Woninginbraak - 36%

Niet onbelangrijk is dat ongeveer 1/3 van de Mechelse respondenten geluidsoverlast, fietsdiefstal en overlast door groepen jongeren aangeeft. Tegelijk merken we op de bijna 35 % overlast door groepen jongeren helemaal geen probleem vindt. Een interpretatie zou kunnen zijn dat er enige tolerantie is ten aanzien van rondhangen als normaal jongerengedrag. De Mechelaar lijkt zich dus vooral te storen aan sociale gedraging van automobilisten enerzijds en is anderzijds bezorgd om de netheld in de stad. Daaruit spreekt een zekere fierheid van de Mechelaar over zijn stad, hetgeen onderschreven wordt door een de stadsmonitor, waar bijna 69% van de Mechelaars

²⁴ Lokale Veiligheidsbevraging. Bevolkingsenquête Mechelen 2011. Analyse door Tania Roggeman, Strategisch Analist - Lokale Politie Mechelen.

aangeeft fier te zijn op zijn of haar stad.²⁵ "Je moet je niet meer schamen om te zeggen dat je in Mechelen woont!"²⁶. Ook op ander vlakken vinden we hoge percentages: 73% vindt dat de eigen buurt er verzorgd uitziet, 71 % bevestigt een zekere mate van sociale cohesie in de buurt en 60% woont al meer dan 10 jaar in dezelfde buurt, hetgeen duidt op een standvastigheid. Het zijn maar veronderstellingen, die verder onderzoek vragen en het bestek van de lokale veiligheidsdiagnostiek overschrijden.

Uit de peiling naar vermogensdelicten kunnen we stellen dat fietsdiefstal een veelvoorkomend feit is dat de Mechelaar problematisch vindt, maar woninginbraken worden nog problematischer worden ervaren. Dit laatste treft mensen niet alleen materieel maar vooral ook op emotioneel vlak omwille van het ongewild binnendringen in de private, intieme sfeer.

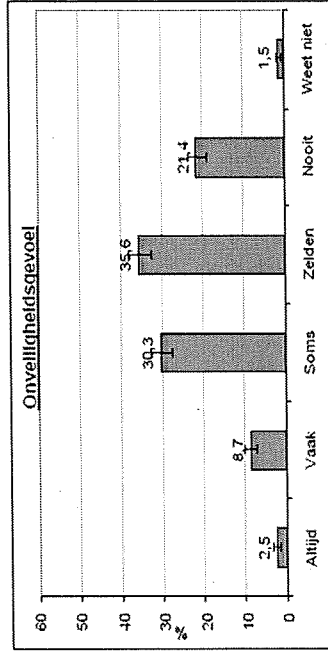
De perceptie van 'de' Mechelaar over bepaalde buurten in de stad en de geregistreerde politiecijfers vertoont verschillen. Dit kan tal van redenen hebben, ook methodologisch. Het valt op dat de wijk 'Centrum' vaak als problematisch wordt ervaren, wat mogelijk te maken heeft met het algemeen onveiligheidsgevoel dat hoger is op stadsniveau ten opzicht van buurniveau. Los van wat de reden is van de discrepantie tussen perceptie en vaststellingen zegt dit iets over beeldvorming, imago en stigmatisering van bepaalde plekken als "gevaarlijk" of "beter te mijden".

Wanneer de Mechelaar zelf beleidsprioriteiten zou stellen, wijzigt de volgorde van de top 5 buurtproblemen. De top 5 prioriteiten ziet er als volgt uit:

1. Onaangepaste snelheid
2. Woninginbraak
3. Sluikstorten en zwerfvuil
4. Aggressief verkeersgedrag
5. Wild parkeren

Onveiligheidsgevoelens

Iets meer dan één op tien Mechelaars voelt zich vaak tot altijd onveilig. Ten opzichte van de monitor van 2008 gaf dit geen verschil! Belangrijk te melden is dat 57% van de respondenten antwoordt zich zelden of nooit onveilig te noemen. We weten dat 3 op 4 Mechelaars vindt dat hun buurt er verzorgd uitziet. Uit de stadsmonitor 2011 weten we 15,2% van de Mechelaars zich 'altijd of vaak' onveilig voelt in de stad, maar dat dit percentage halveert op buurniveau (7,5%). Tenslotte leren we uit de Lokale Veiligheidsbevraging dat 7,7% van degenen die hun buurt als heel verzorgd omschrijven zich altijd of vaak onveilig voelen. Omschrijft men de buurt als "heel onverzorgd", dan stijgt het onveiligheidsgevoel naar 36,7%. Ook het opleidingsniveau speelt een rol in de onveiligheidsgevoelens: ongeveer 20% van de lager opgeleiden voelt zich altijd of vaak onveilig tegenover 6% van de hoger opgeleiden.

²⁵ http://www.thuisindestad.be/stadsmonitor_4.html

²⁶ DE BRUYNE L, ISERBYT S: Ling in Mechelen. Verhuis en blijfmotieven van jonge gezinnen en jongvolwassenen, LADDA vzw, 2011 (zie ook: http://www.thuisindestad.be/Onderzoek_6.html)

We gaan dus uit van een positieve correlatie is tussen onveiligheidsgevoelens en het verzorgde uitzicht van de buurt. Een aangename en leefbare buurt is dus een propere buurt. Het verwonderd dan ook niet dat sluiktorst en zwerfvuil belangrijke buurtproblemen zijn en dat is niet alleen in Mechelen het geval.

Mijdingsgedrag

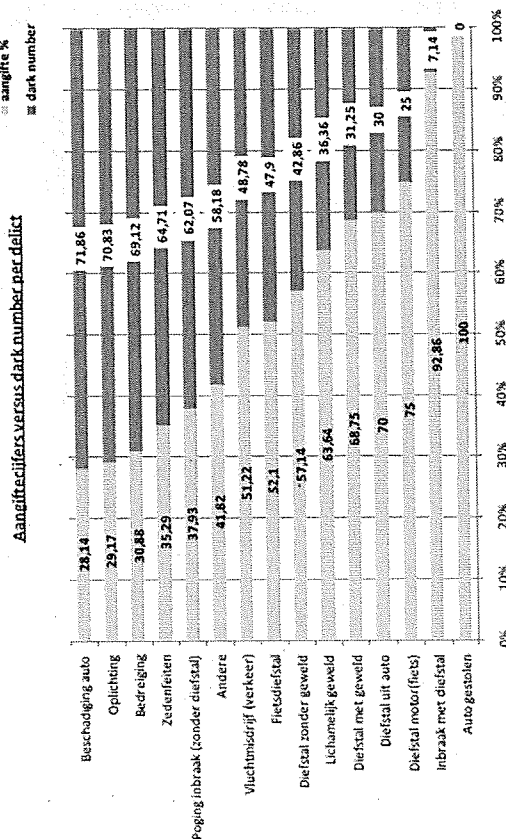
Ongeveer de helft van de Mechelaars zal zelden of nooit een vorm van mijdingsgedrag stellen. Dat wil zeggen: niet opendoen voor onbekenden, vermijden om de kinderen ergens naar toe te laten gaan, bij duisternis vermijden om weg te gaan, plekken in de gemeente mijden of vermijden om het openbaar vervoer te nemen. Ongeveer 1 op 3 van alle Mechelaars vermijdt hun kinderen weg te laten gaan of doet niet open voor onbekenden. Iets minder dan 1 op 4 Mechelaars vermijdt bepaalde plaatsen in de stad of blijft liever thuis als het donker is.

Het mijdingsgedrag stijgt naargelang het gaat om vrouwen, lager opgeleiden en is vooral bij 65-plussers manifester aanwezig. Opvallend is dat ook in de leeftijdscategorie van 15 tot 24 jaar ongeveer 1 op 5 jongeren altijd tot vaak bepaalde plekken in de stad mijdt.

Slachtofferschap en aangiftegedrag

De gezinnen in Mechelen geven in 2011 aan dat minstens 1 lid van het gezin slachtoffer werd van beschadiging aan de auto (23%), een fietsdiefstal (17%) of bedreiging (9%) in het afgelopen jaar. Bij 8% van de gezinnen was er een poging tot inbraak en 3% van de gezinnen kreeg te maken met lichamelijk geweld.

Als we kijken naar het aangiftegedrag, dan ligt dat voor fietsdiefstal op 52%. Voor inbraak ligt dat op 93% en voor diefstal uit wagens op 70%. Wanneer we kijken naar het meest voorkomend delict, op huishoudniveau in Mechelen, dan zijn dat de beschadigingen aan wagens. Dit delict staat qua aangifte echter op de laatste plaats: slechts 28% van de gevallen wordt aangegeven!

Stadsbevraging²⁷

In totaal lieten 1.584 Mechelaars hun stem horen via de stadsbevraging. Naast een aantal prioriteiten voor de beleidsthema's stadsontwikkeling, dienstverlening, cultuur, sport en vrijetijd konden de respondenten ook een aantal bekommernissen meegeven aan het stadsbestuur. Daaruit blijkt dat de meeste bekommernissen te maken hebben met mobiliteit en openbaar domein. Dit neemt niet weg dat veiligheid over het algemeen een belangrijke bekommernis blijft voor de Mechelaar.

Kengetalen lokale veiligheids- en preventiewerkingen

Toegevoegde vragenlijst in het kader van de lokale veiligheidsbevraging

Men peilde o.a. naar de kennis van een aantal initiatieven onder de respondenten. Uit de bevraging blijkt dat 25% reeds gebruik heeft gemaakt van de gratis "fietsgraveeracties"; 8% heeft reeds kunnen genieten van een techno-preventief advies (37% kent dit initiatief enkel van naam of van horen zeggen). De hoogste percentages liggen echter in de antwoordcategorie "neen, ik ken het niet".

Vervolgens werd de vraag gesteld waar men informatie over preventie en veiligheid

Rijpercentages	Ja, enkel van naam en/of van horen zeggen	Ja, ik heb er gebruik van gemaakt en was tevreden	Ja, ik heb er gebruik van gemaakt en was niet tevreden	Neen, ik ken het niet	Totale freq. (=100%)
Technopreventief advies	36,55	8,64	0,25	54,56	758
Burelbemiddeling	35,46	2,64	1,35	60,55	754
Wegsite www.mechelen.be/daleemee	15,37	3	0,3	81,32	732
Het graveren van fietsen	39,43	25,31	1,48	13,78	758
Gids voor Preventie en Veiligheid	25,21	5,56	0,25	68,98	749
De gemeenschapswachten	46,02	5,13	0,86	47,99	740

27 http://www.mechelen.be/_uploads/Diensten/Wijk_en_corpszaken/downloads/stadsbevraging_definitief_rapport.pdf

	MOBILEITEIT	CULTUUR EN LEEFMILIEU EN GROEN	VEILIGHEID EN DIVERSITEIT	INTEGRATIE EN DIVERSITEIT	OPENBAAR DOMEIN	ECONOMIE EN TOERISME	TOERISME EN HORECA	WOON- SELEGENHEDEN	DENSTVERLENING	OVERBLAST
Antenaal	35,7%	34,3%	31,0%	19,0%	9,5%	16,7%	9,5%	0,0%	0,0%	2,4%
Barter	29,5%	13,6%	15,9%	15,9%	0,0%	38,6%	4,5%	0,0%	0,0%	9,1%
Centrum	32,6%	7,7%	24,6%	15,7%	2,4%	35,0%	12,6%	1,9%	1,2%	4,6%
Heffen	22,1%	8,8%	8,6%	16,2%	5,9%	35,9%	11,8%	2,9%	1,5%	0,0%
Hombek	31,0%	12,6%	23,0%	8,0%	1,3%	41,8%	2,3%	0,0%	0,0%	3,4%
Leest	21,2%	1,9%	5,8%	23,1%	0,0%	40,4%	0,0%	3,8%	17,3%	0,0%
Mulzen	29,2%	6,9%	19,4%	18,2%	1,4%	43,1%	0,0%	0,0%	5,6%	4,2%
Nekkerspoel	26,3%	8,3%	29,3%	19,5%	2,9%	41,4%	5,3%	0,0%	3,8%	5,3%
Noord	34,3%	8,4%	22,4%	23,3%	4,9%	21,0%	0,7%	0,0%	4,2%	3,5%
Tennuwesteenvweg	64,5%	21,3%	25,0%	38,2%	17,1%	56,6%	9,2%	3,9%	7,9%	1,3%
Walem	50,0%	3,7%	25,9%	14,8%	0,0%	24,1%	13,0%	1,9%	0,0%	1,9%
Zuid	27,3%	8,3%	15,7%	14,5%	1,7%	50,0%	1,2%	0,6%	0,0%	3,5%
Vereenigingen	40,5%	8,1%	32,4%	13,9%	10,8%	16,2%	13,5%	0,0%	0,0%	2,7%

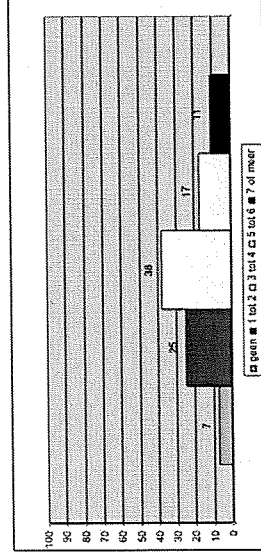
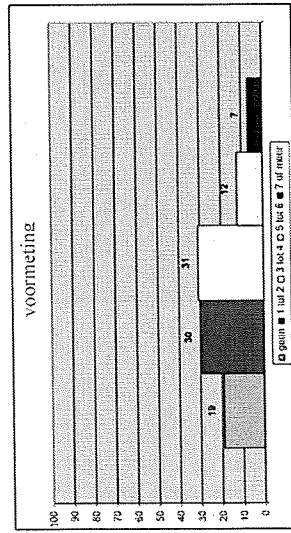
Rijpercentages	Ja	Nee	Totale freq. (=100%)
Via kranten	46,19	53,81	796
Via brochures	36,52	63,48	796
Via de website van de stad Mechelen	22,89	77,11	796
Via zoekmachines op internet	22,09	77,91	796
Andere	7,8	92,2	796
Via de lokale politie Mechelen	6,44	93,56	796
Via de dienst preventie en veiligheid	3,24	96,76	796
Via de gemeenschapswachten	2,03	97,97	796

weet te vinden. Kranten (46%), brochures (37%) en de website van de stad Mechelen (23%) hoort bij de top 3 van informatiegang bij de Mechelse respondent. Op de vraag of men reeds tips uit de gids voor veiligheid en preventie effectief heeft aangewend antwoordt 1 op 3 Mechelaars ja!

nee	Ja	Totale freq. (=100%)
66,93	33,07	778

Evaluatie van het proefproject SDNA

De peiling in het kader van de evaluatie van het proefproject SDNA sluit hierop aan. In deze peiling is gevraagd naar de kennis van preventieve initiatieven rond inbraak is in het kader van de veiligheidsdiagnostiek het meest interessant. De resultaten worden hier weergegeven.²⁸ Aan de

respondenten werd een lijst met verschillende maatregelen voorgelegd inzake preventie van woninginbraak. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de mate waarin de respondenten aangaven deze maatregelen effectief te kennen, zowel bij de voor als nameting.

We merken een duidelijk stijging op. Over de verschillende initiatieven heen geven mensen aan dat ze deze kennen. Echter sommige zeer nuttige maatregelen, zoals bijvoorbeeld het technopreventief

advies (nu diefstalpreventie advies) op 24%, zijn nog te weinig bekend bij de Mechelaar. We vroeger de respondenten tijdens de nameting ook rechtsreeks of zij sinds de invoering van het project zelf extra informatie opzochten. Uit de data blijkt dat 26% aangaf dit ook effectief te hebben gedaan. Op basis van de antwoorden op bovenstaande vraag stelden we tevens een rangschikking op van het aantal mensen die een bepaald aantal preventieve maatregelen (0 – 1 tot 2 – 3 tot 4 – 5 tot 6 – 7 of meer) kende uit de voorgelegde lijst. De grafieken hieronder tonen een duidelijke verschuiving.

Actieplan 2013 – dienst preventie en veiligheid

Coördinatie

- ✓ Fusie diensten preventie en veiligheid, integrale veiligheid, NERO en GASAM in 1 afdeling
- ✓ Vernieuwing van de stedelijke consultatieve preventieraad
- ✓ Voorbereiding nieuwe beleidscyclus 2014 - 2017
- ✓ Eerstelijnswerking huis voor preventie en veiligheid: 874 bezoekers; 12 nieuwsberichten werden 6.213 keer gelezen.
- ✓ Open informatiedagen kenden een moeilijke start: eerste succes op 23/11/2013 dag rond intrafamiliaal geweld (ongeveer 200 bezoekers op één voormiddag)

Leefbaarheid & overlast

- ✓ Testfase tablet pc's afgerond en algemeen ingevoerd bij gemeenschapswachten: van 4 naar 11 tablets

²⁸ Het volledige evaluatierapport SDNA zoals goedgekeurd door het college van burgemeester en schepenen is beschikbaar bij de afdeling preventie en veiligheid

- ✓ Meer ondersteuning voor andere stadsdiensten door gemeenschapswachten
- ✓ Introductie van avondpatrouilles met openen en sluiten van speelpleinen
- ✓ Reorganisatie gemachtigd opzicht: 11 vrijwilligers
- ✓ Versterking wijkgerichte inzet gemeenschapswachten:
 - o 2.461 meldingen per jaar:
 - 729 voor sluisstort
 - 757 GAS-meldingen: preventieve waarschuwing voor vastgestelde overtredingen; 78 pv's door gemeenschapswachten-vaststellers
- ✓ Voorbereiding aanpassing ABP aan nieuwe GAS wetgeving

Sociaal preventief werken

- ✓ Straathoekwerk: 293 werkrelaties, waarvan 60% mannen; 70% zijn 30 plussers.
- ✓ Mobiel jeugdwerk (1ste semester): 143 bemiddelingen waarbij 700 tal jongeren betrokken; 152 vragen naar hulp en ondersteuning
- ✓ Mobiel pleintjeswerk: 16 jobstudenten van april tot oktober 2013 op 8 locaties
- ✓ Burenbemiddeling: 45 opgestarte dossiers door duo van vrijwilligers; vooral geluidsoverlast en hinder van bomen of struiken
- ✓ NERO: 155 aanmeldingen (40 geen toestemming OM); 115 opgestart (1/4 niet komt opdagen); 74 contracten waarvan 1/3 intensievere begeleidingen
- ✓ Pesten en cyberpesten:
 - Infoavond ouders en leerkrachten: 63 deelnemers
 - 2 verschillende toneelvoorstellingen: 1.084 leerlingen
 - "pestbabbelbox" (7 keer geplaatst) & scheurkalender: alle BO en 6 SO
- ✓ Intrafamiliaal geweld:
 - Tiran nie soe: 2 voorstellingen; 200 tal leerlingen
 - Internationale dag tegen huiselijk geweld
 - Infosessie voor 20 professionelen over Emmahuis
- ✓ Drugs & alcohol
 - Blackout: 3 voorstellingen; 468 deelnemers
 - Vormingsavond Heel wat in huis: 33 deelnemers
- ✓ Geld & schulden
 - EW32 stadsspel: 9 sessies; 300 leerlingen 6^e en 7^e SO

Beperken en beheersen van risico's

- ✓ Opstarten van veiligheidsberichten industriezones: 123 leden; 8 berichten
- ✓ Actualisering convenant sociale veiligheid stad De Lijn
- ✓ Gauwdiefstal: 266 personen aangesproken op risicogedrag
- ✓ Fietsveiligheid: 1.634 nieuwe fietsen gegraveerd; 26.140 fietsen in bewaakte fietsenstallingen; 2.804 fietsen gekeurd (technisch) waarvan 562 niet in orde waren
- ✓ Toezichten inbraakpreventie (vakantietoezicht): 3.092 toezichten voor 272 aangevraagde woningen

Registraties gemeenschapswachten

Als bijlage 03 aan de lokale veiligheidsdiagnostiek is een overzicht in extenso van de registraties van de gemeenschapswachten voor het werkjaar 2013 toegevoegd. Voor de kerntaak "wijktoezicht" zien we dat er in totaal 2.461 meldingen gemaakt zijn door de gemeenschapswachten van vastgestelde problemen. Het gaat daarbij hoofdzakelijk over sluiktortmeldingen (729) en GAS-meldingen (757). Dat laatste zijn waarschuwingen die aan een overtreder zijn gegeven worden over het feit dat hun gedrag strafbaar is met een administratieve geldboete. De bedoeling is dat de overtreder de mogelijkheid krijgt om zich in regel te stellen. In 2013 zijn er 78 processen-verbaal opgevaardigd door gemeenschapswachten-vaststellers. Hetgeen erop wijst dat meestal wel degelijk gevolg gegeven wordt aan de preventieve waarschuwingen. Voor 2013 merken we ook een daling van het aantal uren dat gemeenschapswachten brieven bedeeiden. Dit is een positieve evolutie omdat ze minder tijd gaat naar oneigenlijke taakinvoering. Aan het wijktoezicht werd in 2013 in totaal 24.363 manuren besteed.

In 2013 werden 1.634 fietsen gegraaveerd, wat een daling is van bijna 20% ten opzichte van 2012. Daar staat tegenover dat er meer fietsen bewaakt werden in de georganiseerde fietsenstallingen. Ook de vakantietoezichten, zowel qua aanvragen als qua uitgevoerde toezichten zaten in de lift. Het aantal personen dat aangesproken is op onveilig gedrag inzake gauwdiefstal halveerde bijna ten opzichte van 2012. Dit heeft te maken met het feit dat geen gadgets werden uitgedeeld, waardoor er minder oneigenlijke tellingen slupen in de statistieken. Aan de kerntaak sensibilisatie werd in 2013 in totaal 2.343 manuren besteed Van de 2.804 technisch gekeurde fietsen in 30 lagere en 13 middelbare scholen, werden er 562 afgekeurd. In de provinciale Verkeerstuin Biesieklette werden 30 educatieve sessies ondersteund vanuit de dienst gemeenschapswachten. Aan de kerntaak verkeersveiligheid werd in 2013 in totaal 4.261 manuren besteed Het aantal toezichten in het provinciale recreatiedomein De Nekker daalde naar 1.540 uren. Het aantal uren bewaakte fietsenstalling in De Nekker steeg verduubelde dan weer. In 2013 ging 3.085 manuren naar samenwerkingsverbanden met derden. Tot slot ging er in 2013 in totaal 351 manuren naar kortdurende gerichte opdrachten.

Jaarverslag GASAM²⁹

Mechelen				Totaal
	Gemengde	Meerderjarigen		
Aantal dossiers	493	1665		2158
Aantal opgestarte dossiers	123	1585		1708
Aantal opgelegde boetes	112	1534		1646
Geen GAS procedure opgestart	238	80		318
Vrijgesteld	54	89		143
Gemengde				493
	Sepenering pdk			49
	Onderzoek/vervolgning pdk			83

²⁹ Als bijlage 04 het volledige jaarverslag van GASAM voor alle deelnemende gemeenten.

Afhandeling GAS	152	152
Schriftelijke bezwaarschriften	16	285
Mondeling verhoor	13	104
Aantal keer bemiddeling opgestart	89	5
Beroep	0	2

In 2011 werden aan GASAM 2.158 dossiers van bekende vermoedelijke daders voor de stad Mechelen voorgelegd. Tegenover 2010 is dit een lichte daling van 6% (-150). Een evolutie sinds de invoering van GAS in de stad geeft het volgende beeld:

WERKJAAR	AANTAL DOSSIERS
2006	273
2007	1.034
2008	1.263
2009	1.765
2010	2.308
2011	2.158

Met de 2.158 neemt Mechelen 57% van alle GAS-dossiers binnen GASAM voor zijn rekening.

Gemengde inbreuken

In 2011 ontving GASAM voor Mechelen in totaal 493 dossiers. Een stijging van 17% ten opzichte van 2010 (420). In 284 dossiers liet de Procureur-des-Konings schriftelijk en expliciet weten welk gevolg het dossier diende te krijgen, meer bepaald:

- 83 dossiers hield het parket bij zich voor verder onderzoek/vervolg;
- 49 dossiers werden geseponeerd door parket wegens gebrek aan toereikende bezwaren;

In 152 dossiers werd de beoordeling om eventueel een GAS-procedure in te stellen bij de sanctionerend ambtenaar gelegd en werd toelating gegeven om het dossier te behandelen. Over de andere dossiers werd geen info verstrekt, hetgeen zeker niet betekent dat deze geen gevolg hebben gekregen. Concreet gaf de Procureur dus in 152 dossiers, of in totaal 31% toelating om de GAS toe te passen. Dit is opnieuw een verhoging ten opzichte van 25% doorzendingen in 2010 en 10% in 2009. Opvallend is het verschil in percentage van doorsturen per inbreuk. Zo gaf het parket in 60 van de 150 dossiers winkeldiefstal toelating voor GAS (40%), maar bij beschadiging voertuigen was dit slechts 11% (8 op 73) en bij beschadiging onroerende goederen 23 % (19 op 82).

Bij 152 dossiers kwam er uiteindelijk in 112 gevallen een eindbeslissing. De rest werd geseponneerd wegens inhoudelijke motieven (5) wegens onvoldoende bewezen of om technische redenen (hoofdzakelijk ambtshalve schrapping van de verdachte(n) of niet respecteren van de verzendingstermijn van één maand van het aanvankelijke PV). In 54 dossiers op de 112 werd geen boete opgelegd wegens aanvaarding verweer of positieve bemiddeling. Dit is een percentage van 48%. Dit hoge percentage vrijstellingen is onmiskenbaar te verklaren door het hoge aantal bemiddelingen dat werd opgestart bij deze gemengde inbreuken. Dit bedraagt immers 89 op 112 of 80%. Bij een positief resultaat van de bemiddeling (voornamelijk GAS-prestaties in deze dossiers) wordt bijna nooit nog een boete opgelegd. Wel opmerkelijk is dat er in de meeste gevallen waar er wel nog een boete wordt opgelegd, dit de maximale boete van 250 euro is (in 24 dossiers). Dit betekent in 41% van de gevallen. Bij de zuiver administratieve inbreuken bedraagt dit slechts 2%.

Als voorbeeld van afhandeling lichten we hier nader de afhandeling van winkeldiefstal toe:

- In totaal werden er 150 dossiers betreffende winkeldiefstal ontvangen.
- In 60 dossiers (40%) verkregen we expliciet groen licht van Procureur voor afhandeling GAS.
- 29 werden vrijgesteld na een positieve bemiddeling.
- 17 kregen nog effectief een boete.
- 14 dossiers werden geseponneerd door GASAM wegens afvoering van ambtswege (12) of over termijn of te laat doorgestuurd (2).

De meest voorkomende gemengde inbreuken in 2011 waren:

- Winkeldiefstal: 150 ontvangen dossiers in 2011 (110 in 2010);
- Beschadiging onroerende goederen: 82 dossiers in 2011 (73 in 2010);
- Beschadiging motorvoertuigen: 73 dossiers (71 in 2010).

Administratieve inbreuken

In totaal werden 1.665 dossiers van niet-gemengde inbreuken ontvangen. Een daling van 223 dossiers of 12%. 1.534 dossiers (92%) kwamen tot een eindbeslissing. 131 werden inhoudelijk geseponneerd (23) of om technische redenen (vooral afvoering van ambtswege in 49 gevallen). 389 personen dienden een schriftelijk (285) of mondeling (104) verweer in. Dit is een percentage van 25%. In 2010 lag dit op 33%. In 89 dossiers werd geen boete opgelegd na aanvaarding van het ingediende verweer of na een positieve bemiddeling. 94% van de beëindigde dossiers leidde dus effectief tot een administratieve geldboete. In 37 gevallen werd de maximum boete van 250 euro opgelegd. (2%)

De top drie van meest voorkomende inbreuken ziet eruit als volgt:

- Muziek geproduceerd in voertuig hoorbaar en storend: 581 (2010:367);
- Wildplassen: 376 (2010:350);
- Bevuilen openbare ruimte: 212 (2010:199).

94 dossiers werden doorgestuurd naar bemiddeling (in gemengde en niet-gemengde samen). Hetgeen een exacte status quo is ten opzichte van 2010.

Beroep

2 beroepen, beide dossiers aangaande een overtreding op artikel 164, elektronisch versterkte muziek uit het voertuig.

Memorandum stadsadministratie – hoofdstuk preventie en veiligheid

Een lokaal preventie- en veiligheidsbeleid draagt bij tot een aangename, hartelijke en dynamische stad. Veiligheid is dus een middel en geen doel op zich. Preventie, handhaving en nazorg zijn onderdelen van eenzelfde veiligheidsbeleid. Ze onderscheiden zich door specifieke methodieken en bevoegdheden. Preventie beoogt een gedrags- of attitudeverandering via informatie, sensibilisatie, coaching, bemiddeling, toezicht,... Handhaving dwingt regels af door het gebruik van dwang of afschrikking en administratieve of gerechtelijke sancties. Nazorg gaat over de zorg voor en opvang van slachtoffers, de alternatieve gerechtelijke maatregelen en de begeleiding van ouders. Het lokaal preventie- en veiligheidsbeleid is bij uitstek een transversaal beleidsdomein, waaraan diverse beleidssectoren vanuit hun eigen bevoegdheden kunnen bijdragen. De voorbije bestuursperiode deed de Stad Mechelen heel wat praktijkervaring op met de regie over integrale preventie- en veiligheidszorg. Er is reeds een hele weg afgelegd, maar er blijft nog ruimte voor verdere verbetering en optimalisatie. Hiervoor is het belangrijk dat de politieke verantwoordelijkheid voor het lokale preventie- en veiligheidsbeleid bij één persoon wordt gelegd.

De toekomstige uitdagingen voor het beleidsdomein preventie en veiligheid:

- het op elkaar afstemmen van het strategisch veiligheids- en preventieplan en het zonaal veiligheidsplan én integreren in de strategische nota van de stad;
- het uitbouwen van een eerstelijnswerking vanuit het Huis voor Preventie en Veiligheid;
- het verduidelijken van operationele samenwerkingsafspraken voor gebiedsgebonden overlast- en leefbaarheidsproblematieken.

Daarbij moeten we de nadruk blijven leggen op inhoudelijke innovatie en permanente evaluatie van projecten en programma's.

De 11 beleidsaanbevelingen voor het domein preventie en veiligheid

50. Realiseer een resultaatgericht lokaal integraal preventie- en veiligheidsbeleid door de strategische nota in het kader van de beleids- en beheerscyclus, het strategisch veiligheids- en preventieplan en het zonaal veiligheidsplan op elkaar af te stemmen. De beleidscycli vallen grotendeels samen. De strategische veiligheids- en preventieplannen en het zonale veiligheidsplan loopt af, het Huis voor Preventie en Veiligheid én de beleids- en beheerscyclus zitten eraan te komen. Voor de komende bestuursperiode zijn dat opportuniteiten die de basis kunnen leggen voor een vernieuwde strategie en een versterkte integrale werking. Afstemming begint bij een gezamenlijke analyse en het stellen van gedragen prioriteiten. Iedere partner heeft de verantwoordelijkheid om de uitwerking een plaats te geven binnen het eigen sectoraal beleidsplan.

51. Stuur de nieuwe *evidence based* programma's aan die ingrijpen op criminogene factoren en faciliteer ze, zonder de verantwoordelijkheid van andere overheden over te nemen.

Op meerdere vlakken (vrijtijd, huisvesting, gezin, school, werk,...) kan de ontwikkeling van gezinnen en jongeren verstoord worden en neemt de kans op later antisociaal gedrag toe. Sociaal preventieve maatregelen en een persoongerichte aanpak vormen de basis voor aangename, leefbare en veilige stadsbuurten. Straathoekwerk en andere vindplaatsgerichte werkers zijn noodzakelijk om contact te leggen met moeilijk bereikbare doelgroepen. De interculturele bemiddeling en communicatie zijn methodieken die verder ontwikkeld en verfijnd moeten worden. De stad investeert daarnaast in het voorkomen van slachtofferschap van specifieke fenomenen (eegerelateerd of intrafamiliaal geweld, intimidaties, steaming, ...) alsook in het optimaal bereiken van doelgroepen met een verhoogd onveiligheidsgevoel (bv. senioren).

52. Speel proactief in op veiligheid en leefbaarheid door bij bouwprojecten of aanpassingen van het openbaar domein of projecten die een zekere omvang hebben, een veiligheidseffecten-rapport op te stellen. Vanaf de beginfase van dergelijke projecten moeten de ruimtelijke ontwerpen rekening houden met factoren die een negatieve invloed kunnen hebben op vlak van veiligheid en leefbaarheid. De kennis en know-how inzake 'defensible space' wordt opgebouwd en vertaald naar bruikbare basisprincipes die kunnen worden geïntegreerd in stedenbouwkundige voorschriften. Hiervoor is ook een aangepast vormingstraject voor de stedelijke medewerkers noodzakelijk.

53. Bundel kennis en krachten op het terrein om snel, krachtig en accuraat sociale overlast, samenlevingsconflicten of onveiligheidsgevoelens aan te pakken. Er is nood aan een betere coördinatie en opvolging bij de aanpak van (complexe) gebiedsgebonden overlast- en leefbaarheidsproblematieken. Er is een operationeel samenwerkingskader en een efficiënte workflow vereist die beantwoordt aan het *KISS-principe* (Keep It Short & Simple). Het gaat vooral over een centrale registratie van meldingen en een mandaat voor de coördinatie van acties. Dit 'snelle handelingskader' is complementair aan andere vormen van samenwerking binnen het gebiedsgericht werken. De stad ontwikkelt in samenwerking met de lokale politie een operationele wijkbarometer om de kennis en informatie die voorhanden is bij de verschillende wijkactoren (wijkmanagers, gemeenschapswachten, uitvoeringsdiensten, politie en externe partners) te delen en de impact van die acties op de problematiek te evalueren. Naast inhoudelijke en technologische afstemming, zijn afspraken over het beheer, de kwaliteit van en de toegang tot de gegevens nodig.

54. Bouw een performant gewapend bestuur uit via een bestuurlijk handhavingsplan. De algemene bestuurlijke politieverordening (ABP) als lokaal reglement waarin de stad 'spelregels voor goed samenleven' bepaalt en de Nieuwe Gemeentewet vormen de wettelijke basis voor het uitbouwen van een gewapend bestuur. De stuurgroep bestuurlijk handhaven kan daarin, onder regie van GASAM sanctionerend ambtenaar, het voortouw nemen. Te verwachten wijzigingen in GAS-wetgeving (o.a. verlaging minimumleeftijd naar 14 jaar en verruiming/verhoging van de sancties) kunnen een impact hebben op het NERO-project, maar zijn ook een opportuniteit om de aanpak van overlastplegers te optimaliseren.

55. Vermijd recidivisme en werk aan re-integratie in de samenleving door in te zetten op alternatieve gerechtelijke maatregelen voor daders en door te participeren aan het TROEF-project.

De stad heeft er alle belang bij dat daders van misdrijven niet recidiveren en dat hun re-integratie in de lokale samenleving vlot verloopt. De beslissingsbevoegdheid ligt bij de justitiële overheid. Via het *Global Plan* is de stad echter actief betrokken bij de uitvoering van alternatieve gerechtelijke maatregelen. De hervorming van dit *Global Plan* moet daarom nauw opgevolgd worden. Daarnaast is er het TROEF-project: 'Toekomstgericht Respon-sabiliseren Ondersteunen En Faciliteren'. Dit is een voorstel vanuit het parket om 'veelplegers' te rehabiliteren. Ook hier zou de stad materiële en/of inhoudelijke ondersteuning kunnen bieden aan justitie.

56. Realiseer het Huis voor Preventie en Veiligheid als een open huis waar een eerstelijns, interactieve dienstverlening wordt geboden over thema's die verband houden met preventie en veiligheid. De diensten Preventie en Veiligheid, Integrale Veiligheid, het NERO-team ('Normstelling En Responsabilisering van Ouders') en GASAM ('Gemeentelijke Administratieve Sancties Arrondissement Mechelen'), worden gehuisvest in het *Huis voor Preventie en Veiligheid*. Dit wordt een open huis waar alle burgers, verenigingen, handelaars, scholen, ... terecht kunnen voor advies of informatie rond veiligheid en sociale leefbaarheid. Dit huis is een plaats waar innovatieve projecten ontstaan en waar een professionele dienstverlening op maat wordt aangeboden. Zowel aan het onthaal van als aan de toegankelijkheid voor de 'klant' en de dienstverlening worden hoge kwaliteitseisen gesteld.

57. Bouw efficiënte communicatiekanalen uit om de kernboodschap naar de Mechelaar in al zijn verscheidenheid over te brengen. Een aaneenschakeling van informeren, sensibiliseren, waarschuwen, verbaliseren en sanctioneren is meestal de leidraad als het gaat over veiligheids- en leefbaarheidsthema's. Het gebruik van folders en brochures in combinatie met ICT-toepassingen hebben zeker hun waarde, maar hierdoor wordt niet iedereen bereikt. Het is belangrijk dat via middenveldorganisaties de informatieverstrekking rond veiligheidsthema's voor specifieke doelgroepen wordt geoptimaliseerd. Een samenwerkingsverband met ondernemers, wijkwerkers, socioculturele verenigingen, scholen, huisvestingsmaatschappijen, de zorg- en hulpverleningssector wordt hiervoor uitgebouwd.
58. Strem het dienstverleningsaanbod vanuit het Huis voor Preventie en Veiligheid af met het aanbod en de dienstverlening van de brandpreventieadviseurs door de brandpreventieadviseurs zittingen te laten houden in het huis voor Preventie en Veiligheid. Veiligheid heeft immers ook te maken met brandveiligheid, het voorkomen van CO-intoxicatie, veilig omgaan met vuurwerk, enz.
59. Sluit discriminatie uit door alle partners binnen het lokale preventie- en veiligheidsbeleid een charter te laten onderschrijven tegen alle mogelijke vormen van discriminatie. Het lokale preventie- en veiligheidsbeleid mag geen stigmatiserend effect hebben voor 'de' etnisch culturele minderheden, 'de' jongeren, 'de' senioren of eender welke bevolkingsgroep dan ook. Acties die een positieve beeldvorming van bepaalde bevolkingsgroepen bevorderen of stereotypering en discriminaties tegengaan, worden door de veiligheidssector actief ondersteund. Initiatieven die van Mechelen een bruisende, levendige stad maken, zijn op zichzelf geen (veiligheids)probleem. Denk daarbij aan speelruimten en het recht op spelen voor kinderen, een plaats voor jongeren en het recht op rondhangen, fuiven en uitgaan, skaten, volksfeesten, evenementen, etc.. De stad zorgt ervoor dat spelende kinderen, voetballende tieners, rondhangende jongeren, fuifgangers, skaters, ... door de Mechelaar ook niet als een probleem gezien worden. Veiligheidsmaatregelen ten aanzien van minderjarigen respecteren steeds de Kinderrechten.
60. Continueer de investeringen in huisvesting voor lokale veiligheidsdiensten. Een meer gedetailleerd overzicht is opgenomen in deel 3 van de omgevingsanalyse 'preventie en veiligheid': Huis voor Preventie en Veiligheid, nieuw politiecentrum, besloten voorziening voor jongeren, brandweerkazerne en het nieuwe gerechtsgebouw.
- Coalitieakkoord Mechelen 2013-2018 - hoofdstuk V. - veiligheid
101. Het Mechelse veiligheidsbeleid blijft inzetten op een integrale aanpak: we volgen daarbij de ganse veiligheidsketen: proactief, preventief, repressief en nazorg. Een integraal veiligheidsplan legt duidelijke prioriteiten en vormen van samenwerken vast. Bij belangrijke projecten opteren we voor een veiligheidseffectenrapport.
102. De gemeenschapswachten dragen bij tot het aanpakken en oplossen van overlastfenomenen. Een beter meet-, meld- en opvolgsysteem verhoogt hun efficiëntie.
103. We zetten verder in op buurtopbouwwerk en buurtbemiddeling met goeie nazorg wanneer het project afloopt.
104. De taken van de wijkpolitie worden herbekeken en opgewaardeerd met nadruk op het versterken van de nabijheidsfunctie. De wijkpolitie vormt de centrale eenheid in het bestrijden van overlast op buurtniveau. Wijkagenten worden beter uitgerust met moderne communicatietechnieken. Politieagenten moeten meer te voet en te fiets op straat aanwezig zijn, dit om hun aanspreekbaarheid te verhogen. Een aanspreekbare en zichtbare politie werkt het veiligheidsgevoel in de hand.

105. Een sterke vertrouwensband tussen burgers en politie is essentieel in een leefbare stad. Daarom stellen wij voor vanuit het concept gemeenschapsgerichte politiezorg een klankbordgroep op te richten met Mechelaars die op regelmatige basis samen met de politie en voorstellen uitwerkt die de politiewerking kunnen verbeteren. Desgevallend organiseren we inleefstages voor jongeren om het wederzijds begrip te versterken en hen eventueel warm te maken voor politiewerk.
106. De relatie tussen politie en burger moet gebaseerd zijn op wederzijds respect. Er zal kordaat worden opgetreden worden tegen elke vorm van agressie en belediging van agenten. Om de dienstverlening voor de Mechelaar nog te verbeteren wordt de volgende jaren extra geïnvesteerd in opleidingen op het vlak van communicatie, stressbeheersing en kennis van de Mechelse maatschappelijke context.
107. Het is belangrijk dat het korps voldoende diversiteit in zijn rangen heeft, zowel naar leeftijd, gender als cultureel-etnische diversiteit, waarbij de individuele kwaliteit van de kandidaat steeds het uitgangspunt blijft. De volgende jaren wordt hier - in overleg met de federale overheid - meer lokaal gerecruteerd om voldoende mensen uit Mechelen in het korps aanwezig te hebben en dit met zowel allochtone als autochtone achtergrond.
108. Zorg voor veiligheid en handhaven van openbare orde is de kerntaak van de politie. Prioritaire aandacht van de politie gaat naar alle vormen van geweldsdelicten, inbraken, intrafamiliaal geweld en drugs. Inzonderheid voor deze laatste twee fenomenen wordt een integrale aanpak uitgewerkt, van preventie over politieel tot strafrechtelijk optreden. Zorgen voor veiligheid en bewaren van de openbare orde is en blijft de kerntaak van de politie.
109. Wanneer minderjarigen voor overlast of onveiligheid optreden. Wanneer minderjarigen beboet worden, bieden we hen een alternatief aan in de vorm van bemiddeling en herstelgerichte taakstraffen (NERO-project). Het is de ambitie om het aantal minderjarigen dat opteert voor een taakstraf te maximaliseren.
110. Spijbelen is een belangrijk maatschappelijk probleem want het ondergraaft kansen van jongeren. Daarom wil de stad hier een actieve aanpak uitwerken. Het spijbelgedrag van jongeren wordt beter opgevolgd. We ontwikkelen hierbij efficiënte acties waarbij zowel de scholen, de ouders als de minderjarigen betrokken worden.
111. De kleine groep hardleerse delinquenten die steeds hervalt, wordt intensief aangepakt, dit in overleg met alle hulpverleners en het parket. Het zogenaamde JOERI-project wordt hiervoor verder uitgebouwd en ondersteund. Tegelijk zoeken we samen met de omgeving en familie, de school of de VDAB naar nieuwe perspectieven zodat deze jongeren opnieuw een toekomst hebben buiten het criminele milieu.
112. De volgende jaren investeren we samen met de Vlaamse overheid in een nieuw project van begeleiding van ex-gedetineerden naar de samenleving. We laten ze begeleiden naar huisvesting en werk om recidive te vermijden.
113. We investeren mee in een besloten jeugdinstelling aan de Jubellaan, waar jonge Mechelse delinquenten met een gestructureerde aanpak terug op het rechte pad worden gezet.
114. Samen met het Justitiehuis zetten we verder in op herstelbemiddeling, waarbij de dader onder professionele begeleiding geconfronteerd wordt met het slachtoffer. In de procedure van herstelbemiddeling komen slachtoffer en dader overeen welke straf het meest gepast is.
115. We onderzoeken de invoering van fuifspotters, in navolging van de succesvolle aanpak van het voetbalhooliganisme door middel van spotters.
116. Het cameranetwerk en de SDNA-kits worden geoptimaliseerd en verder uitgebouwd, op de eerste plaats in de strijd tegen rondtrekkende dadergroepen.
117. Mechelen wil voortrekker blijven in innoverend veiligheidsbeleid. Via een continue benchmarking houden we de vinger aan de pols van initiatieven van andere overheden.
118. De volgende jaren gaat er bijzondere aandacht naar de strijd tegen discriminatie op basis van geloofs- of levensbeschouwelijke overtuiging, etniciteit, seksuele gaardheid en gender. Er worden acties opgezet tegen racisme, geweld tegen holebi's of discriminatie en (verbaal) geweld tegen vrouwen.
119. In elke wijk of dorp zullen de burgers zelf een deel van de prioriteiten van het veiligheidsbeleid kunnen bepalen. Tien procent van de politiec capaciteit zal kunnen bepaald worden per wijk. Op die manier kunnen mensen zelf bepalen in welke fenomenen de politie haar energie moet steken in hun buurt. We werken hiervoor een werkbaar methodologie uit.
120. Projecten als BIN-Z, dat we terug subsidiëren, het Peter- en Meterproject voor een nette stad, buurtbemiddeling met vrijwilligers of het Grote Broerproject worden verder ondersteund en uitgebreid. Op die manier kunnen mensen actief bijdragen aan een leefbaar Mechelen. Deze betrokkenheid versterkt

spontaan zowel de leefbaarheid als het veiligheidsgevoel.

121. Verkeersveiligheid moet een prioriteit blijven want elk slachtoffer op de weg is er een te veel. Op de eerste plaats door te investeren in een goed en veilig aangelegd openbaar domein, inzonderheid fiets- en voetpaden. Maar ook door goede verkeerseducatie, controle op degeijk(e) fietsen, het vermijden van overdreven snelheid, controleren op alcohol- en drugmisbruik achter het stuur en een klimaat van hoffelijkheid in het verkeer.

122. We bouwen een nieuwe en moderne brandweerkazerne op de Nekkerste.

123. We investeren meer in brandpreventie, onder meer door het controleren en adviseren van horeca- en handelszaken. Niet het sanctioneren maar het verbeteren van de veiligheid is daarbij de doelstelling. Ook naar andere doelgroepen toe komen er infosessies voor brandpreventie.

124. Het onderhoud van de stad, zowel het centrum, de wijken, als de dorpen, blijft een permanente prioriteit. Er wordt in kaart gebracht waar specifieke knelpunten zich bevinden wat nethed betreft en hier wordt extra op ingezet. Het project "peters en meters" wordt vernieuwd en versterkt. Er wordt een krachtdadig beleid tegen sluikstorten en tegen het achterlaten van afval op het openbaar domein gevoerd. Er wordt indien mogelijk sanctionerend opgetreden.

125. Straathoekwerkers spelen een belangrijke rol in het integrale veiligheidsbeleid. Daarom willen we hier de volgende jaren verder op inzetten en hen beter ondersteunen.

126. Het systeem van GAS-boetes wordt geëvalueerd met als doel het aantal feiten waarvoor ze gebruikt worden te beperken, te objectiveren en ze te richten op echte overlastproblematieken.

127. De stad onderzoekt of men een modern communicatiesysteem kan uitwerken waarbij burgers bij rampen snel geïnformeerd kunnen worden.

III CONCLUSIES

De criminele fenomenen – objectieve veiligheid

Op basis van de argumentatiematrix van de lokale politie die gebruikt is in het kader van de opmaak van het zonaal veiligheidsplan 2014-2017, komt men via de combinatie van objectieve en subjectieve factoren tot 11 prioritaire fenomenen. Voor de volledige argumentatiematrix: zie bijlage 05

Deze criminele fenomenen zijn in chronologische volgorde gerangschikt, waarbij 1 gelijk aan het belangrijkste:

1. Verdovende middelen
2. Inbraken in woningen en gebouwen
3. Fietsdiefstal
4. Problematische opvoedingsituaties & leerplicht
5. Intrafamiliaal geweld
6. Diefstal met geweld
7. Beschadiging aan voertuigen
8. Winkeliefstal
9. Diefstal uit wagens
10. Belaging en stalking
11. Gauwdiefstal

Overlast- en leefbaarheidsproblematieken – subjectieve veiligheid

Op basis van de argumentatiematrix van de lokale politie die gebruikt is in het kader van de opmaak van het zonaal veiligheidsplan 2014-2017, komt men via de combinatie van objectieve en subjectieve factoren tot 6 prioritaire fenomenen. Voor de volledige argumentatiematrix: zie bijlage 06

Deze overlast fenomenen zijn in chronologische volgorde gerangschikt, waarbij 1 gelijk aan het belangrijkste:

1. Nethed in de openbare ruimte
2. Geluidsoverlast
3. Overlast verbonden aan het druggebruik
4. Overlast van groepen rondhangende jongeren en mensen lastigvallende op straat
5. Schade toebrengen en vandalisme
6. Aanplakkingen en graffiti

Gekozen prioriteiten en motivatie

Risicjongeren (of –groepen)

De nadruk ligt hier op persoonsgerichte maatregelen. Om een onderscheid te maken met andere beleidssectoren, zoals jeugdweelzijn, integrale jeugdhulp, ... zal vanuit het lokaal veiligheids- en preventiebeleid de nadruk gelegd worden op de zogenaamde 'secundaire preventie' ofwel die groepen die zich op een kantelmoment bevinden.³⁰ Het meervoudige risicomodel is een theoretisch kader dat toepasbaar is in een beleidsmatige context. Het gaat om het ingrepen op 'risico's' binnen het gezin, de school, vrijetijdsbesteding, de buurt en de persoonlijkheid. Wat betreft 'risico's in de buurt' wordt verwezen naar punt 4 (sociale overlast, leefbaarheid en netheid – hotspots). Wat betreft 'persoonlijkheid' komt men in de sfeer van geestelijke gezondheidszorg, dit overstijgt de bevoegdheden, expertise en financiële draagkracht van het stadsbestuur. Problematische opvoedingssituaties en inbreuken op de leerplicht komt als belangrijke prioriteit uit de argumentatiematrix naar voren. Het belang om in dergelijke situaties doortastend en vroegtijdig te kunnen ingrijpen, is cruciaal en wordt ook onderkend door de Mecheuse partners. Link nationaal veiligheidsplan – stadsbandes en het lokale coalitieakkoord punt ...

Realiseren van een efficiënte aanpak voor spijbelaars

- Schooluitvalpreventie & Time-out begeleidingen (PROS-project) binnen CGG – De Pont

Socio-economische risicofactoren aanpakken door het verhogen van het sociaal en cultureel kapitaal van jongeren en hun ouders in (kans)armoede

- Straathoekwerk: integrale benadering van gasten in hun eigen leefmilieu, uitbouwen van signaalfunctie en het ontwikkelen van sociaal preventieve acties op maat van de cliënten
- Sociaal preventieve acties worden gericht naar de risicofactoren binnen het gezin, de vrijetijdsbesteding en het school.

Uitbouwen van NERO 2.0: Normstelling en responsabilisering minderjarige naar aanleiding van inbreuken op de ABP en hun ouders

Gewelddadige radicalisering

Afstemming van de inzet vindplaats-gerichte werkers in het kader van een bijzonder jeugdbeleid/werking kansarme jeugd

³⁰ Zie ook de Beke-shortlist methodiek: <http://www.beke.nl/doc/publicaties/2010/Problematische%20jeugdgroepen%20in%20Nederland%20-%202009.pdf>
En risicofactorenmodel: <http://www.verwey-ijonker.nl/doc/jeugd/RapportPODef-jeugdcriminaliteit.pdf>

- Ondersteuning stedelijke vzw Kinder- en tienerwerking Mechelen: vanuit de kerntaken KW/TW een projectmatige samenwerking realiseren in kader van spijbelen, sociale overlast, sociaal preventieve acties, radicalisering, drugpreventie, etc. door regelmatig overleg en info-uitwisseling met de coördinator sociale preventie in te bouwen in de samenwerkingsovereenkomst
- Ondersteuning ROJM mobiel jeugdwerk: vanuit de kerntaken mobiel jeugdwerk een projectmatige samenwerking realiseren in kader van spijbelen, sociale overlast, sociaal preventieve acties, radicalisering, drugpreventie, etc. door regelmatig overleg en info-uitwisseling met de coördinator sociale preventie in te bouwen in de samenwerkingsovereenkomst,

Afrondingsfase besloten voorziening & MST

Drugs & alcohol

De nadruk ligt op het verminderen van het druggebruik en samenhangend het terugdringen van alcohol- en druggerelateerde overlast. Naast een preventieve werking waarbij de focus ligt op vroegtijdig ingrijpen bij experimenterend gebruik, gaat er ook aandacht naar het dealen van illegale middelen. De administratief rechtelijke mogelijkheden worden maximaal aangewend om te komen tot een doeltreffende gewapend bestuur ten aanzien van illegale drugmarkten, in het bijzonder de bedreiging voor de openbare overlast, rust en de gezondheid (bestuurlijke opdracht) die daardoor wordt aangetast. Het is geweten, onder andere uit de praktijk van het project omgaan met agressie, dat geweldsproblematiek (al dan niet in familieverband) vaak verbonden zijn met een alcohol- of druggebruik. Afhankelijk van de gebruikersgroep (gemarginaliseerde versus geïntegreerden) wordt ook verwervingscriminaliteit omschreven. Specifiek als het gaat om allochtone gebruikers is er de door henzelf gepercipieerde perspectiefloosheid die aanleiding geeft tot cannabis gebruik. Daarmee samenhangend de verleiding van het snelle geld dat via de illegale markten te verwerven is.³¹ Ook in Mechelen wordt het cannabis gebruik vanuit het mobiele jeugdwerk signaleerd als probleem, onder andere op vlak van diploma- en tewerkstellingskansen. Ook de gemeenschapswachten spreken daar over een ruim verspreid probleem. Het aantal opgesteld processen-verbaal neemt sterk toe, waaruit ongetwijfeld de pro-actieve werking politiewerking in weerspiegeld wordt. Allicht is er een goede reden voor die pro-actieve politiewerking, omdat het druggebruik deel uitmaakt van een globaal overlastfenomeen in achtergestelde buurten door maatschappelijk kwetsbare jongeren.

Aanwenden van administratief rechtelijke mogelijkheden om alcohol- en druggerelateerde overlast te verminderen

- Uitbouwen van een vroeg interventiestructuur voor experimenterende druggebruikers
- Een aanpak op maat ontwikkelen ten overstaan van personen die onder invloed van alcohol of drugs overlast veroorzaken
- Uitbouwen van een gewapend bestuursrecht ten overstaan van panden waar illegale middelen gedeald worden

Website dealermee.be onderhouden

- infoverstreking rond drugs & alcohol: trends, herkennen signalen, productinformatie, doorverwijsadressen, etc.

Samenwerking drugpreventiewerking centrum geestelijke gezondheidszorg (past binnen de opdrachten van het CCG)

³¹ Gebaseerd op Antwerpse drug- en alcoholmonitor. Een lokale drugsce in beeld (Tom Decorte, e.a.)

Geweld en onveiligheidsgevoelens

Het gaat om een werking die zich vooral richt naar slachtofferschap voorkomen of de negatieve gevolgen van geweld voor slachtoffers verminderen. De methodieken die daarvoor ingezet worden zijn sensibilisatie van de bevolking of specifieke doelgroepen. In het bijzonder als het gaat om fenomenen die zich in een taboesfeer bevinden, is het belangrijk dat er juiste informatie over gegeven wordt, dat het bespreekbaar is en dat slachtoffers zich niet moeten schamen voor hun 'slachtoffer zijn'. Bijkomend is het zinnig om jonge mensen weerbaar te maken tegen allerhande vormen van geweld. Dit kan gaan van fysiek over verbaal tot seksueel geweld. Dit kan in het beste geval slachtofferschap voorkomen, maar helpt ook tegen het spreken over slachtofferschap met vertrouwensfiguren. Op die manier kan de anonimiteit van bijvoorbeeld pestende leerlingen doorbroken worden. Uiteraard horen ook efficiënte vormen van toezicht en sociale controle tot de mogelijkheden om geweldsdelicten te voorkomen. De Lokale Veiligheidsbevraging (2011) heeft het over vechtpartijen (dus niet gerelateerd aan diefstallen met geweld of bedreigingen met...). Maken we een aparte rangorde voor de criminaliteitsfenomenen, dan blijkt uit de bevraging dat de Mechelaar dit probleem op de 6de plaats zet qua voorkomen (6 criminaliteitsfenomenen uit voorgelegde 15 buurtproblemen). Het gebruik van geweld is in een democratische samenleving het monopolie van politie en justitie. Geweld lokt reactie uit en het gevaar dat mensen het recht in eigen handen gaan nemen. Het gebruik van geweld tast de democratische grondslagen van de rechtsstaat aan. Maar zorgt vooral het fysiek en psychisch lijden voor de slachtoffers en hun directe omgeving. In het bijzonder wanneer het geweld plaatsvindt binnen het gezin of de familie is de impact enorm zwaar, vooral voor kinderen. De essentiële geborgenheid van een gezin of de familie valt immers volledig weg. Verder mogen we niet vergeten dat ook bepaalde vormen van diefstal als zeer gewelddadig kunnen ervaren worden door de slachtoffers. We denken daarbij meteen aan inbraken, maar ook grijpdiefstallen, afpersingen of zelfs gauwdiefstallen kunnen sommige mensen ertoe aanzetten om bepaalde plekken in de stad te gaan vermijden. De impact van diefstallen is vaak meer dan louter het materiële verlies van een al dan niet waardevol voorwerp.

Geweld tegen jongeren

- Educatieve acties en weerbaarheidscursussen: didactische instrumenten worden op maat van de Mechelse scholen aangeboden om rond thema's die verband houden met geweld tegen jongeren te werken (toneelvoorstellingen, werkmappen voor in de les, ...).
- De wisselwerking met leerlingbegeleiders & CLB over deze thema's gebeurt via het overlegplatform probleemgedrag op school.
- Kindermishandeling: Korte Ketten protocol (arrondissement Mechelen) dat een gezamenlijke behandeling van dossiers intrafamiliaal geweld met het oog op meer resultaten voor de betrokken cliënten en een meer efficiënte werking voor de betrokken organisaties of instanties.
- Seksuele delinquentie: intimidaties (cf. femme de la rue)
- Protocol politie-parkiet-onderwijs

Geweld tegen representatieve functies van de overheid

- Intern vormingstraject gemeenschapswachten rond assertief omgaan met conflicten opstarten
 - Opstellen van een draaiboek bij incidenten om een systematisch handelen naar gelang de vorm van geweld; zorgt voor een consequent, uniform handelen.
- Diefstal en inbraak: communicatie naar en praktische ondersteuning voor de Mechelaar optimaliseren
- Producten en dienstverlening vanuit huis voor preventie en veiligheid verder uitbreiden. Verder ontwikkelen van zinvolle hulpmiddelen die de Mechelaar kunnen helpen om geen slachtoffer te worden van diefstal of inbraak:
 - Technopreventief advies al dan niet in eigen beheer

- Aanmaak van ondersteunend materiaal voor snelle acties om kort op de bal van diverse fenomenen te kunnen spelen. Het is daarbij niet de bedoeling om een grote stock te hebben, maar wel om kant-en-klare drukproeven te hebben waardoor zeer snel materiaal kan worden aangemaakt.

Geweld op specifieke plaatsen: toezichten op het openbaar vervoer

Partner- en eergeerelateerd geweld:

- Realisatie en faciliteren van de toepassing van een convenant van samenwerking tussen alle relevante partners om zo efficiënt mogelijk met casussen van (mogelijk) eergeerelateerd geweld om te gaan.

Diefstal en inbraak:

- Organiseren van toezicht acties en het verhogen van de sociale controle om potentiële criminelen af te schrikken. Een afstemming met de acties vanuit de lokale politie is daarbij noodzakelijk: fietsdiefstal, gauwdiefstal, van en in voertuigen.
- Faciliteren van informatienetwerk Winkeldiefstal:
- Veilig handelen en ondernemen: info-uitwisseling, vormingen op maat

Sociale overlast, leefbaarheid & netheid

Hier ligt de nadruk op specifieke locaties in de stad waar de overlastproblematiek, in ruime zin, meer dan gemiddeld aanwezig is. De bedoeling moet zijn om efficiënt geïntegreerd en effectief integraal samen te werken binnen focuszones. Deze term komt uit het zonale veiligheidsplan 2014-2017 van de lokale politie Mechelen. Hiermee worden zones bedoeld die na registratie en analyse op een objectieve manier kunnen worden bepaald. Een reactieve politionele interventie is een wezenlijk onderdeel van een integrale aanpak. In een eenvoudig Antwerps model sprak men over breken – buigen – bouwen aanpak. Dergelijke manier van werken is in het verleden ook in Mechelen toegepast in de wijk Bethaniënpolder, waar een kort intensieve periode van zero-tolerance gevolgd werd door een sociaal gerichte aanpak op langere termijn zoals buurtbouwwerk, bemiddeling, etc. De bedoeling daarvan is die buurtgebonden sociale factoren wegwerken die de oorzaak van aanhoudende overlastproblemen zijn. Te denken aan sociale cohesie, betrokkenheid en participatie, gebrek aan ontmoeting, gebrek aan onderling vertrouwen en respect, etc. Jongere groepen, rondhangen, hinderlijk gedrag, provocaties, ... hangen allemaal samen met welgekende situaties op specifieke, vaak wisselende, locaties in de stad. Het wekt wrevel en spanningen op. Het voedt onveiligheidsgevoelens en tast het aangename leefklimaat aan. Vaak gaat dit geheel gecombineerd met netheidsproblemen, lawaaioverlast tot soms laat in de avond en niet in het minst openlijk druggebruik. In een stedelijke context staat het samenleven tussen verschillende bevolkingsgroepen wel eens onder spanning, onder meer doordat er verschillende belangen in conflict komen op een beperkte ruimtelijke oppervlakte. Een basis om daarmee om te gaan zijn goede afspraken, duidelijke regels en een consequent, rechtvaardig afdwingen van regels.

Het rondhangen in de openbare ruimte in het algemeen en op speelpleinen in het bijzonder stimuleren.

- Buurtbouwwerk werkt gefocust en resultaatgericht mee aan het creëren van levende pleinen, ontmoetingen tussen en participatie van diverse bevolkingsgroepen.

- Een methodiek van buurtbemiddeling wordt verder uitgediept en gebruikt om te komen tot een buurtcontract of buurtcharter. Dit kan een soort van publiek private samenwerking zijn waarbij de belanghebbenden in relatie tot een welbepaald deel openbare ruimte een engagement opnemen om de leefbaarheid te verhogen.
- Verruimen en verbreden van het Grote broers project:

Geschakeld optreden in functie van plaats- of tijdgebonden overlast- of leefbaarheidsproblematieken

Wijktoezicht gemeenschapswachten:

- Geïntegreerde wijkbarometer (lokale politie – tablets gemeenschapswachten): gegevens gegenereerd door de tablets gemeenschapswachten integreren in de wijkbarometer • sturing toezichten en bepaling hot spots overlast.

GAS / bestuurlijk handhaven

Visie & missie afdeling preventie en veiligheid

De integratie van preventie en veiligheid, integrale veiligheid, NERO en GASAM leidt tot een nieuwe organisatiecultuur die de motor voor een performant lokaal integraal veiligheidsbeleid vormt.

Om nieuwe lokale prioriteiten binnen het beleidsdomein 'veiligheid' te realiseren, om de engagementen van het strategisch veiligheids- en preventieplan en de BBC na te komen is een vereenvoudigde organisatiestructuur noodzakelijk. Er wordt gestreefd naar een maximale inbedding van de werking in het strategisch veiligheids- en preventieplan om de subsidies optimaal aan te wenden.

De afdeling preventie en veiligheid zorgt voor de voorbereiding, de uitvoering, de evaluatie en desgevallend de bijsturing van het strategisch veiligheids- en preventieplan.

Ze doet dit voor de nadruk te leggen op:

- projectmatig werken
- efficiënt beheer van mensen en middelen
- inhoudelijke innovatie
- creatieve oplossingen
- interne en externe samenwerking
- gedreven en bekwame medewerkers